

Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021. - 2034. gadam

2021

Ievads

Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021. – 2034. gadam (*turpmāk – stratēģija*) ir ilgtermiņa telpiskās attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts Saulkrastu novada ilgtermiņa attīstības redzējums – vizija, stratēģiskie mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Izstrādes mērķis: Dokumenta mērķis ir nodrošināt saskaņotu un koordinētu Saulkrastu novada attīstību ilgtermiņā. Stratēģija ir hierarhiski augstākais Saulkrastu novada attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka vadlīnijas citiem novada attīstības plānošanas dokumentiem – tā ir ceļa karte detalizētākai attīstības plānošanai.

Pēctecība: Līdz ar 2021. gada 1. jūliju¹ Saulkrastu novadu veido Saulkrastu pagasts, Saulkrastu pilsēta un Sējas pagasts – teritorijas, kas līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvēja kā 2 atsevišķi novadi – Saulkrastu novads un Sējas novads. Nodrošinot plānošanas pēctecību, stratēģijā ņemti vērā līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvošo pašvaldību ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti: Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 25 gadu perspektīvā (2013) un Sējas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2037.

Saskaņotība: Dokuments sagatavots, izvērtējot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam (Latvija2030) un Valsts ilgtermiņa tematisko plānojumu Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai (līdz 2030.gadam). Tāpat ņemta vērā Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 un Vidzemes reģiona mobilitātes investīciju plāns 2030. Ņemot vērā to, ka līdz 2021. gada 1. jūlijam esošā Saulkrastu novada teritorija ietilpa Rīgas plānošanas reģiona teritorijā, izstrādes procesā izvērtēta arī Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, kā arī Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai (2020). Stratēģijas izstrāde veikta saskaņā ar Saulkrastu novada domes lēmumiem² un spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Sabiedrības līdzdalība: Izstrādes procesā nodrošināti daudzveidīgi sabiedrības līdzdalības pasākumi, t.sk. iedzīvotāju un uzņēmēju aptauja (no 2021. gada 7. jūnija līdz 1. jūlijam). Tās rezultāti ņemti vērā dokumenta izveidē, izstrādājot ilgtermiņa stratēģiskos uzstādījumus. 2021. gada 8. jūlijā organizēta pašvaldības darba grupas sanāksme par stratēģijas izstrādi, vairākas tematiskās darba grupas, t.sk. 21. jūlijā iedzīvotāju virtuāla darba grupas “Vietējā kopiena” sanāksme, bet 23.jūlijā tikšanās ar senioriem, lai apkopotu iedzīvotāju priekšlikumus novada attīstībai. Dokumenta izstrādes procesā no 2021. gada 22. septembra līdz 20. oktobrim notikusi **publiskā apspriešana**.

Iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas
07.06.-01.07.2021.

Darba grupas sanāksme par stratēģijas izstrādi
08.07.2021.

Tematiskās darba grupas (19.-21.07.2021) un iedzīvotāju darba grupa "Vietējā kopiena" 21.07.2021.

Tikšanās ar senioriem
23.07.2021.

Publiskā apspriešana

Dokuments izstrādāts 2021. gadā sadarbībā ar telpiskās plānošanas uzņēmumu SIA Reģionālie projekti. Stratēģijas pamatā par informatīvu materiālu izmantots pašreizējās situācijas raksturojums, kas noformēts atsevišķā sējumā (izstrādāts kopīgi ar attīstības programmu).

¹ Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam (10.06.2020.)

² Saulkrastu novada 2020.gada 25. novembra domes sēdes lēmums Nr.2030 (Prot.35/2020§12 "Par jaunveidojamā Saulkrastu novada teritorijas plānošanas dokumentu izstrādes uzsākšanu" un 2021. gada 31. marta domes sēdes lēmums Nr.2198 (Prot.7/2021§28) "Par grozījumiem 2020. gada 25.novembra domes sēdes lēmumā Nr.2030 (Prot.Nr.35/2020§12) "Par jaunizveidojamā Saulkrastu novada teritorijas plānošanas dokumentu izstrādes uzsākšanu"

Satura rādītājs

levads	2
1. Īss novada raksturojums	4
1.1. Saulkrastu novada vizītkarte	4
1.2. Galvenās attīstības tendences un izaicinājumi	5
1.3. Sabiedrības domas par ilgtermiņa attīstību	6
2. Stratēģiskā daļa	8
2.1. Vizija	8
2.2. Stratēģiskie mērķi	9
2.3. Ilgtermiņa prioritātes	10
2.4. Novada specializācija	10
2.5. Sasaiste ar citiem dokumentiem un uzraudzība	11
2.6. Galvenie attīstības rādītāji	13
3. Telpiskās attīstības perspektīva	13
3.1. Apdzīvotuma struktūra un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam	14
3.2. Galvenie transporta koridori un infrastruktūra	18
3.3. Dabas teritoriju telpiskā struktūra	23
3.4. Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašās teritorijas	26
3.5. Attīstības telpas un prioritāri attīstāmās teritorijas	28
3.6. Funkcionālās sadarbības teritorijas	30

1. Īss novada raksturojums

1.1. Saulkrastu novada vizītkarte

	Teritorijas novietojums un platība	Rīgas jūras līča DA piekrastē, Vidzemes plānošanas reģionā un Vidzemes vēsturiskajā zemē, teritorijas platība - 277,61 km ² .
	Administratīvā struktūra	Apvienotajā Saulkrastu novadā ietilpst 3 teritoriālās vienības: Saulkrastu pilsēta, Saulkrastu pagasts un Sējas pagasts (līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvēja Saulkrastu novads un Sējas novads). Saulkrastu pagasta teritorijā atrodas 27 ciemi, bet Sējas pagasta teritorijā – 7 ciemi.
	Iedzīvotāji	Faktiskais iedzīvotāju skaits ³ 2021. gada sākumā - 9230, no tiem 76,7% jeb 7079 iedzīvotāji Saulkrastu pilsētā un Saulkrastu pagastā kopā, bet 23,3% jeb 2151 iedzīvotājs Sējas pagastā. Kopējais iedzīvotāju skaits pēc iedzīvotāju reģistra datiem 2021. gada sākumā – 10 003. Novadā deklarēto iedzīvotāju ienākuma nodokļu maksātāju skaits 2020. gadā – 4872 ⁴ .
	Robežas	Ziemeļos - Limbažu novads, Austrumos - Siguldas novads, Dienvidos - Ādažu novads, Rietumos – Rīgas jūras līcis.
	Transports un mobilitāte	Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A1 Rīga (Baltezers)–Igaunijas robeža (Ainaži), A3 Inčukalns–Valmiera–Igaunijas robeža (Valka), un reģionālais autoceļš P6 Saulkrasti–Sēja–Ragana. Rīga sasniedzama ar automašīnu ~1h laikā. Teritoriju šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Skulte ar pieturām Inčupe, Pabaži, Ķišupe Saulkrastu pagastā un staciju Saulkrastos.
	Izglītība un sports	Pašvaldības izglītības iestādes: Saulkrastu pirmsskolas izglītības iestāde „Rūķītis”, Sējas pirmsskolas izglītības iestāde „Bitīte”, Saulkrastu novada vidusskola, Sējas pamatskola, Vidzemes jūrmalas Mūzikas un mākslas skola, Sējas Mūzikas un mākslas skola. Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautībā esoša vispārējās izglītības un sporta izglītības iestāde - Murjāņu sporta ģimnāzija.
	Kultūra un atpūta, pulcēšanās vietas	Saulkrastu kultūras centrs (ar filiālēm - Sējas kultūras nams un Pabažu kultūras nams), Saulkrastu novada bibliotēka (ar filiālēm “Ainavas”, “Pabaži” un “Sēja”). Baznīcas – Pēterupes baznīca, Romas katoļu Dieva žēlastības baznīca. Estrādes – Saulkrastu brīvdabas estrāde un Pabažu estrāde.
	Veselība, sociālā vide, drošība	Pašvaldības iestādes: Saulkrastu sociālais dienests, Saulkrastu novada bāriņtiesa, Saulkrastu novada pašvaldības policija, Saulkrastu sporta un ģimeņu centrs, Sociālās aprūpes māja, kā arī pašvaldības aģentūra - “Saulkrastu veselības un sociālās aprūpes centrs”. Teritorijā darbojas 5 ģimenes ārstu prakses, 2 zobārstniecības iestādes, 3 aptiekas. Saulkrastos izvietots Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta postenis, Valsts policijas iecirknis, steidzamās medicīniskās palīdzības punkts.
	Sporta infrastruktūra	Nozīmīgākie objekti: Saulkrastu sporta centrs, Zvejniekciema stadions, Sējas pagasta sporta centrs, Lojas velotrase, Saulkrastu velotrase, Pabažu velotrase, tenisa korti un hokeja laukums Pabažos, tenisa korti Saulkrastos, sporta zāles Zvejniekciema vidusskolā, blakus Sējas pamatskolai, Murjāņu sporta ģimnāzijas sporta komplekss u.c.
	Uzņēmējdarbība un osta	Populārākās nozares: tūrisms, pakalpojumi, lauksaimniecība. Pašvaldībā ir izveidota Skultes ostas pārvalde; Skultes osta (Zvejniekiemā) ir ceturtā lielākā osta Latvijā. Bezdarba līmenis 2021. gada maijā – 4,7%. 2019. gadā kopā apvienotajā Saulkrastu novadā bija 807 (t.sk. Sējas novadā 198 un Saulkrastu novadā - 609) ekonomiski aktīvas vienības ⁵ , aktīvo uzņēmumu skaits 2020. gadā – 544 ⁶ .
	Tūrisms un publiskā ārtelpa, dabas takas	Nozīmīgākie tūrisma objekti: Baltā kāpa, Dabas parks “Piejūra”, Saulkrastu pludmale, upju ietekas jūrā, Sējas muižas parks, Sējas ozols un ūdenstornis, Dzelves-Kroņa purvs, Pabažu ezers, aizsargājamais ainavu apvidus “Ādaži”. Muzeji: Saulkrastu velo muzejs, Reiņa Kaudzītes dārza muzejs, Pirts muzejs. Aktivās atpūtas vietas: Jūras parks un peldvieta “Centrs”, Saules laukums, Saulkrastu Meža parks, Aģes promenāde, dabas takas (Saulrieta taka, Jūrtaka) u.c.
	Funkcionālās saites	Nozīmīgās funkcionālās saites ar Rīgu, Limbažu novadu, Ādažu novadu, Siguldas novadu

³ Oficiālais statistikas portāls, 2021

⁴ Reģionālās attīstības indikatoru modulis raim.gov.lv (VID dati)

⁵ Ekonomiski aktīvi uzņēmumi reģionos, republikas pilsētās un novados (stat.gov.lv)

⁶ Lursoft statistika | Aktīvo uzņēmumu skaits 2020. gadā

Attēls 1: Saulkrastu novada novietojums Latvijā (2021)

1.2. Galvenās attīstības tendences un izaicinājumi

Saulkrastu novads izveidots 2021. gada 1. jūlijā, apvienojot Saulkrastu novadu ar Sējas novadu un iekļaujot to Vidzemes plānošanas reģionā (lidz tam teritorija bija iekļauta Rīgas plānošanas reģionā). Teritorijas attīstības indeksa vērtības pēc 2019. gada datiem abos apvienotajos novados bija pozitīvas, tādēļ kopumā teritorija raksturojama kā **pašpietiekama un ilgtspējīga**. Līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvošais Saulkrastu novads 2020. gadā ar 0,913 rādītāju 110 Latvijas novadu vidū ierindojās 10. vietā, bet Sējas novads ar 0,626 rādītāju - 13. vietā. Tādēļ abu teritoriju attīstības līmenis vērtējams kā salīdzinoši līdzīgs, neraugoties uz to, ka bijušā Sējas novada teritorijā iedzīvotāju skaitam ir bijusi sarūkoša tendence (2021. gadā -13% kopš 2000. gada), bet bijušajā Saulkrastu novadā – pieaugoša (+22% kopš 2000. gada).

Jaunais Saulkrastu novads raksturojams kā **telpiski kompakts** (skat. Attēls 2) ar attīstītu **publisko pakalpojumu pieejamību** Saulkrastu pilsētā, Zvejniekiem un Sējas pagasta lielākajos ciemos (Lojā, Pabažos, Murjāņos). Lielākās apdzīvotās vietas pēc iedzīvotāju skaita ir Saulkrastu pilsēta (iedzīvotāju skaits⁷ 2021. gada sākumā – 3090), Zvejniekiems Saulkrastu pagastā (1862), Loja (355), Pabaži (349) un Murjāņi (292) Sējas pagastā, kam seko vairāki vasarnīcu ciemi – lielākie no tiem: VEF-Bīķernieki (274), Jubileja (123), Gaisma (114), Silmala (107) un Priedes (105), un citi ciemi abos pagastos ar pastāvīgo iedzīvotāju skaitu zem 100. Lai gan vēsturiski vasarnīcas ciemiem Saulkrastu pagastā ir bijusi **sezonālas apdzīvotības raksturs**, balstoties dārzkopību sabiedrību un vasarnīcu kooperatīvu darbībā, arvien biežāk tiem ir tendence kļūt par pastāvīgu dzīvesvietu, radot pieaugošu nepieciešamību attīstīt ciemu infrastruktūru un iespējas pulcēties vietējai kopienai.

Saulkrastu pilsēta un Saulkrastu pagasts ietilpst Rīgas metropoles iekšējā telpā, bet Sējas pagasts – metropoles ārējā telpā⁸. Iekšējai telpai raksturīga augstāka svārstmigrācijas intensitāte (Rīgā strādājošie darbspējas vecumā), kā arī lielāka pakalpojumu pieejamība, tomēr arī Rīgas metropoles ārējā telpā raksturīgas nozīmīgas funkcionālās saites ar galvaspilsētu. Ilgtermiņā Saulkrastu novada teritorija noteikta⁹ gan kā **Piejūras urbānā, rekreācijas un vides aizsardzības telpa**, gan kā **urbanizētā Pierīgas telpa** (lielākoties Saulkrastu pilsētas un pagasta teritorijā). Tāpat noteikts, ka teritorijai ir **kompleksās saimniecības attīstības virziens**, un Sējas pagasta teritorija atrodas **Pierīgas rekreācijas un vides aizsardzības telpā**. Saulkrastu pilsētai nodrošinātas iespējas attīstīties par aizvien nozīmīgāku reģionālas attīstības centru Vidzemes piekrastē, stiprinot funkcionālu sasaisti ar citām apkārtējām teritorijām dažādu pakalpojumu sniegšanā un mājokļu

⁷ Pastāvīgo iedzīvotāju skaits, Oficiālais statistikas portāls, 2021

⁸ Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai, 2020

⁹ Rīgas reģiona apdzīvojuma perspektīvā struktūra, Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2014 – 2030

nodrošināšanā. Jau šobrīd Saulkrasti ir nozīmīgs tūrisma galamērķis Vidzemes piekrastē (īpaši vasarā).

Lielākie Saulkrastu novada telpiskās attīstības izaicinājumi ilgtermiņā saistīti ar nepieciešamību:

- Attīstīt **satiksmes infrastruktūru** (gan autobraucējiem, gājējiem un velobraucējiem, gan arī saistībā ar plānoto Rail Baltica dzelzceļa līnijas šķērsojumu un perspektīvā plānoto jaunu AI autoceļa posmu, kas telpiski sadalīs teritoriju divās daļās);
- Pilnveidot **mobilitāti**, uzlabojot novada iekšējos savienojumus starp blīvi apdzīvotām vietām, lai sekmētu pakalpojumu pieejamību iekšēji, vienlaicīgi pilnveidojot ārējo sasniedzamību, izmantojot gan dzelzceļa priekšrocības, gan arī autobusu satiksmi un transportu pēc pieprasījuma (t.sk. attīstot mobilitātes punktus);
- Uzlabot **tūrisma pārvaldību** un **mazināt sezonālās ietekmi** uz tūrisma nozari, īpaši attīstot Saulkrastu pilsētu kā Vidzemes piekrastes kūrortpilsētu un veidojot integrētus tūrisma pakalpojumu piedāvājumus plašākā teritorijā;
- Pilnveidot **Vidzemes piekrastes un pārējās teritorijas unikālo dabas vērtību aizsardzību**;
- Sekmēt **jaunu mājojumu būvniecību** pilsētā un ciemos, ņemot vērā pieprasījumu pēc jauna dzīvojamā fonda, kā arī **kompaktas apbūves modeļa īstenošanu**;
- Attīstīt **publisko infrastruktūru un publisko ārtelpu** tā, lai tā būtu piemērota visu paaudžu vajadzībām un interesēm, kā arī nodrošināt **pieejamus, iekļaujošus un kvalitatīvus pakalpojumus** dažādām paaudzēm un to **labu pārvaldību**. Turpinot pieaugt iedzīvotāju skaitam (t.sk. Saulkrastos un vasarnīcu ciemos), palielināsies pieprasījums pēc **publiskās infrastruktūras attīstības** un nepieciešamajām investīcijām tās attīstībai, ņemot vērā to, ka esošā infrastruktūra nebūs pietiekama lielākam iedzīvotāju skaitam;
- Stiprināt **iedzīvotāju kopienas**, veidojot kopienu centrus (t.sk. attīstīt infrastruktūru un vides kvalitāti vasarnīcu ciemos) blīvāk apdzīvotajās vietās, sekmējot **viedo ciemu attīstību** un aktīvas līdzdalības iespējas;
- Sekmēt novada attīstību tā, lai tiktu īstenotas **inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas**, attīstot industriālo zonu/-as, kur veidoties jauniem uzņēmumiem, kā arī nodrošināta **klimatneitralitāte**, pilnībā pielāgojoties klimata pārmaiņām;
- Nodrošināt **sabalansētu teritorijas attīstību**, kas aizsargā novada dabas resursus, sniedz kvalitatīvas dzīves iespējas novada iedzīvotājiem un nodrošina sociāli iekļaujošu vidi, bet vienlaicīgi sekmē ekonomisko izaugsmi (t.sk. Skultes ostas darbība, industriālās zonas attīstība, piekraste kā tūrisma un rekreācijas nozares attīstības stimuls, mājojumu būvniecība u.c.);
- Noteikt Saulkrastu pilsētu (potenciāli ar tās funkcionāli saistīto teritoriju – apkārtējiem ciemiem, paplašinot pilsētas robežu) kā **reģionālas nozīmes attīstības centru nacionāla līmeņa plānošanas dokumentos**, ņemot vērā to, ka Saulkrastu novads ir pašpietiekams, tam ir pozitīvas attīstības tendences un tas jau faktiski pilda Vidzemes piekrastes centra reģionāla attīstības funkciju, nodrošinot plašu pakalpojumu klāstu apkārtējām teritorijām.

1.3. Sabiedrības domas par ilgtermiņa attīstību

Aptaujā, kas tika veikta no 2021. gada 7. jūnija līdz 1. jūlijam, piedaloties 379 respondentiem (kas ir 4,1% no apvienotā novada teritorijas iedzīvotāju kopskaita 2021. gada sākumā), iedzīvotāji visbiežāk norādīja, ka jauno novadu nākotnē vēlas redzēt ar **sakārtotu satiksmes infrastruktūru, attīstītu mobilitāti un publisko ārtelpu, aktīvu kultūras un atpūtas dzīvi, kas piemērota dažādām interešu grupām**. Aptaujāto iedzīvotāju ieskatā novadam jābūt **ilgtspējīgam un sabalansētam attīstībā starp Saulkrastu pilsētu, Saulkrastu pagastu un Sējas pagastu - dzīvei, darbam un atpūtai piemērotu vietu visās sezonās**. Līdzās pakalpojumu nodrošināšanai tūristiem tiek sagaidīta lielāka uzmanība arī vietējiem iedzīvotājiem.

Ko domā iedzīvotāji:

“Mēs esam gan kūrorts, gan pasakaina lauku vide, kur atpūsties!”

“Galvenais [būt] daudzpusīgam [novadam], lai katrs tajā spētu atrast savu vietu!”

“Lai arvien vairāk iedzīvotāju vēlētos šajā novadā dzīvot, celt savas mājas un veidot savu dzīvi!”

Attēls 2: Saulkrasti novada teritoriālais iedalījums (pilsēta un pagasti) un ciemi (2021)

2. Stratēģiskā daļa

2.1. Vīzija

Saulkrastu novada vīzija (lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas parāda teritorijas unikālās vērtības) definēta, ņemot vērā līdz 2021. gada 1. jūlijam esošo pašvaldību (Saulkrastu novada un Sējas novada) līdzšinējos attīstības plānošanas ilgtermiņa uzstādījumus, kā arī iedzīvotāju, uzņēmēju un darba grupu dalībnieku izteiktos priekšlikumus attiecībā uz vēlamo Saulkrastu novada attīstību ilgtermiņā.

Saulkrastu novada vīzija 2034. gadam:

Reģionālās nozīmes attīstības centrs ar attīstītu ostas infrastruktūru un lauksaimniecisko ražošanu, vienlaikus nodrošinot Vidzemes piekrastei raksturīgo ainavu saglabāšanu, atpūtas un kultūras pakalpojumu daudzveidību, harmonisku un stabilu vidi dzīvei.

Definētā novada vīzija nosaka, ka 2034. gadā Saulkrastu novads ir:

	Harmoniska vide, kurā visas teritorijas unikālās vērtības – cilvēki, daba, tradīcijas - veido saskanīgu apvienojumu un sinerģiju. Novads ir līdzsvaroti attīstīts, tajā valda saliedētība un samērība starp visām trim teritoriālajām vienībām: Saulkrastu pilsētu, Saulkrastu pagastu un Sējas pagastu. Šī ir vieta, kur meklēt un atrast mieru un labsajūtu – te jūras vēja brāzma pastāv līdzsvarā ar labības vārpu šalkoņu, un Sējas zelta ozola saknes aizsniedzas līdz pat jūrai.
	Stabila vide, kas ir labvēlīga esošajām un topošajām ģimenēm, šī ir vieta, kur laimīgi izaugt, atgriezties pēc studijām, veidot savu biznesu un ieguldīt, kā arī pavadīt vecumdienas. Iedzīvotāji un viesi Saulkrastu novadā jūtas droši gan sociāli, gan fiziski, gan garīgi. Saulkrastu pilsētas, Saulkrastu pagasta un Sējas pagasta ciemu un lauku videi raksturīga kvalitatīva publiskā infrastruktūra un ārtelpa. Neatkarīgi no nemītīgajām pārmaiņām, kas skar visas attīstības jomas, Saulkrastu novads ir vieta, kas sniedz drošuma sajūtu ikvienam, kas te dzīvo, strādā un viesojas.
	Ilgspējīga vide, kurai raksturīga plaša dabas daudzveidība (jūra, meži, upes, ainavas, aizsargājamās dabas teritorijas) un klimatneitralitāte. Ekonomiskā un sociālā aktivitāte balstās pārdomātā dabas resursu izmantošanā. Šī ir vieta, kur rūpēm par vides kvalitāti un ilgtspējīgu resursu apsaimniekošanu ir augsta prioritāte, bet pašvaldību raksturo augsts digitālās transformācijas līmenis.
	Dzīves vieta, kas piemērota ikviena cilvēka un ģimenes izaugsmei. Saulkrastu novads ir moderna vieta, kur saņemt kvalitatīvus pakalpojumus (izglītībā, sportā, kultūrā, sociālajā jomā, veselības aprūpē un citās jomās). Te iespējams dzīvot tuvu dabai, bet vienlaicīgi tuvu galvaspilsētai. Te savu laiku iespējams pavadīt kvalitatīvi visos vecumos.
	Darba vieta, kas piemērota biznesa izaugsmei. Šī ir dinamiska un radoša vieta uzņēmējdarbības attīstībai - te tūrisms un kultūra attīstās roku rokā ar viesmīlības pakalpojumiem, Skultes ostas attīstība sekmē uzņēmējdarbības attīstību visā reģionā, Sējas pagasta dabas resursi ir nozīmīgs lauksaimniecības, ekoloģiskās produkcijas un mežsaimniecības nozares stimuls. Labi attīstītā elektronisko sakaru infrastruktūra un koprades vietas sniedz iespējas strādāt attālināti.
	Atpūtas vieta, kurā visās sezonās pieejamas daudzveidīgas atpūtas iespējas gan vietējiem iedzīvotājiem, gan novada viesiem. Dabas resursu daudzveidība apvienojumā ar interesantām kultūras, mākslas un sporta aktivitātēm nodrošina plašas atpūtas iespējas.
	Vieta Vidzemē un tās piekrastē, kas ir nozīmīgs reģiona funkcionālais centrs un atpazīstams galamērķis gan Latvijā, gan citur Eiropā dzīvojošajiem. Te atrodas gan Skultes osta, gan Murjāņu sporta ģimnāzija, gan Ādažu poligona teritorija, kā arī Rail Baltica dzelzceļa līnija un nozīmīgu maģistrālo autoceļu šķērsojumi, kas ir būtiski objekti nacionālā un starptautiskā mērogā un sekmē labu novada sasniedzamību. Saulkrasti turpina attīstīties kā piejūras kūrorts, nozīmīgs Vidzemes piejūras loģistikas un uzņēmējdarbības centrs.

2.2. Stratēģiskie mērķi

Lai nodrošinātu Saulkrastu novada vīzijas sasniegšanu, izvirzīti pieci stratēģiskie mērķi (SM). Stratēģiskie mērķi kalpo par pamatu tālākai prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai vidējā termiņā (attīstības programmā).

Saulkrastu novada stratēģiskie mērķi 2021. – 2034. gadam:

SM1 Izglītota, aktīva, veselīga un radoša sabiedrība

SM2 Ilgtspējīga un daudzveidīga pilsētas, ciemu un lauku vide

SM3 Aktīva uzņēmējdarbība

SM4 Efektīva un inovatīva pārvaldība un sadarbība

SM5 Saulkrastu pilsēta - reģionālas nozīmes centrs un kūrortpilsēta

Mērķis	Skaidrojums
 <p>SM1 Izglītota, aktīva, veselīga un radoša sabiedrība</p>	Tiecas uz to, lai Saulkrastu novads 2034. gadā būtu harmoniska un stabila dzīves vieta, sekmējot publisko pakalpojumu (izglītība, kultūra, sports, sociālie pakalpojumi, veselības aprūpe u.c.) un vietējās kopienas attīstību.
 <p>SM2 Ilgtspējīga un daudzveidīga pilsētas, ciemu un lauku vide</p>	Tiecas uz to, lai novads būtu harmoniska un ilgtspējīga dzīves vieta, kurā nodrošināta kvalitatīva dzīves telpa Saulkrastu pilsētā, ciemos un lauku teritorijās dzīvojošajiem, sekmējot mobilitātes, publiskās infrastruktūras un ārtelpas attīstību.
 <p>SM3 Aktīva uzņēmējdarbība</p>	Tiecas uz to, lai novads būtu stabila vieta darbam un biznesa attīstībai, sekmējot to, ka novadā tiek radītas jaunas darba vietas, jauni produkti un pakalpojumi.
 <p>SM4 Efektīva un inovatīva pārvaldība un sadarbība</p>	Tiecas uz to, lai nodrošinātu labu pārvaldību visās jomās, kā arī sadarbību starp publiskā, privātā un nevalstiskā sektora pārstāvjiem vietējā, reģionālā un starptautiskā mērogā.
 <p>SM5 Saulkrastu pilsēta - reģionālas nozīmes centrs un kūrortpilsēta</p>	Tiecas uz to, lai Saulkrastu pilsēta nacionāla līmeņa plānošanas dokumentos tiktu noteikta kā reģionālas nozīmes attīstības centrs, attīstoties tālāk kā Vidzemes kūrortpilsētai ar efektīvu tūrisma pārvaldību un rekreācijas pakalpojumiem visās sezonās.

2.3. Ilgtermiņa prioritātes

Ilgtermiņa prioritātes ir svarīgākie attīstības virzieni vai jomas, kas sekmē stratēģisko mērķu sasniegšanu un tiek izvirzītas priekšplānā, salīdzinot ar citām jomām. Tās izvirzītas, ņemot vērā nacionālā un reģionālā līmenī noteiktos attīstības mērķus un prioritātes, kā arī respektējot iedzīvotāju un uzņēmēju, kā arī darba grupu dalībnieku viedokļus.

Saulkrastu novada ilgtermiņa prioritātes 2021. – 2034. gadam:

IP1 Izcili pakalpojumi un sabiedrības koprade

IP2 Kvalitatīva infrastruktūra dzīvei, darbam un atpūtai

IP3 Osta, tūrisms un zemkopība kā novada ekonomiskais stūrakmens

IP4 Ilgtspējīga resursu apsaimniekošana

IP5 Mājokļi un mobilitāte

	IP1 Izcili pakalpojumi un sabiedrības koprade ir prioritāte, kas paredz pieejamus, kvalitatīvus un iekļaujošus publiskos pakalpojumus (izglītības, kultūras, sporta, veselības, drošības un sociālajā jomā), kas tiek attīstīti, izvērtējot lietotāju vajadzības un rodot piemērotākos risinājumus kopā ar iedzīvotājiem, uzņēmējiem u.c. mērķgrupām (piemēram, jauniešiem, senioriem, ģimenēm).
	IP2 Kvalitatīva infrastruktūra dzīvei, darbam un atpūtai ir prioritāte, kas paredz Saulkrastu pilsētas, Saulkrastu pagasta un Sējas pagasta ciemu publiskās infrastruktūras un publiskās ārtelpas attīstību.
	IP3 Osta, tūrisms un zemkopība kā novada ekonomiskais stūrakmens ir prioritāte, kas paredz dinamiskas uzņēmējdarbības vides veidošanu, balstot to jau uz esošajiem uzņēmējdarbības veidiem, sekmējot jaunu uzņēmumu izveidi, viedo specializāciju un bioekonomikas attīstību novada teritorijā.
	IP4 Ilgtspējīga resursu apsaimniekošana ir prioritāte, kas paredz pārdomātu un viedai draudzīgu saimniekošanu ar novada dabas resursiem, nodrošinot to, ka vides kvalitāte, īstenojot ekonomiskās un sociālās aktivitātes, nepasliktinās, kā arī novads ir klimatneitrāls, klimatnoturīgs un digitāli pieejams. Efektīvā resursu apsaimniekošanā plaši ieviestas inovācijas.
	IP5 Mājokļi un mobilitāte ir prioritāte, kas paredz to, ka novada teritorijā tiek sekmēta jaunu mājokļu būvniecība, esošo mājokļu energoefektivitātes uzlabošana, tiek veicināta mobilitātes attīstība gan iekšēji novadā, gan ārēji, nodrošinot drošu un ērtu pārvietošanos visiem satiksmes dalībniekiem, attīstot mobilitātes punktus, labu savienojamību ar Rail Baltica u.c. nozīmīgiem satiksmes infrastruktūras objektiem, kas tieši ietekmē novada attīstību.

2.4. Novada specializācija

Saulkrastu novada specializācija perspektīvā balstāma jau esošajā ekonomiskajā novada profilā: 1) Tūrisms un kultūras, sporta un aktīvās atpūtas piedāvājumi, 2) Ostas pakalpojumi, 3) Lauksaimniecība, mežsaimniecība un ekoloģiskā produkcija, 4) Pievilcīga dzīves vieta (mājokļi).

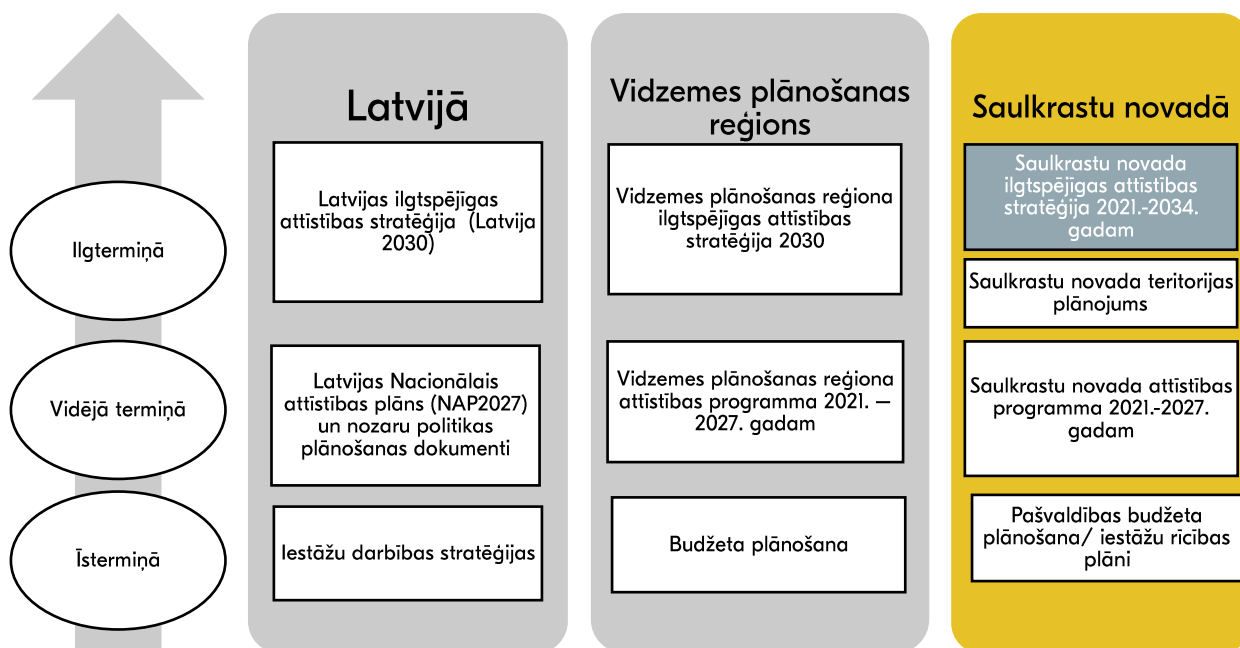
Papildus sekmējama 1) specializētā un netradicionālā lauksaimniecība, 2) specializēts (veselības, rekreācijas un tml.) tūrisms, 3) biznesa parku un industriālo teritoriju attīstība, loģistikas nozare (t.sk. sasaistē ar Skultes ostas attīstību), 4) informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) nozare (t.sk. attālinātā darba iespējas), 5) radošās industrijas, 6) rehabilitācija un veselības aprūpes pakalpojumi kā arī citas jomas. Atbalstāma arī citu Latvijas Viedās specializācijas stratēģijā noteikto jomu attīstība, kā arī noteiktās Vidzemes viedās specializācijas jomas¹⁰, sekmējot pētniecību un inovācijas vietējā biznesa vajadzībām.

¹⁰ Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 (aktualizēts projekts uz 27.10.2021.)

Novada loma Vidzemes plānošanas reģionā īpaši saistāma ar zilās ekonomikas (t.sk. pārtikas no jūras, ilgtspējīgas piekrastes un jūras tūrisma u.c. darbības jomu) attīstību, kas sekmē Vidzemes plānošanas reģiona ekonomisko specializāciju - Vidzemes reģiona ZILĀ BIOEKONOMIKA 2030.

2.5. Sasaiste ar citiem dokumentiem un uzraudzība

Saulkrastu novada stratēģiskie uzstādījumi atbilst nacionāla un reģionāla līmeņa stratēģiskajiem uzstādījumiem, iekļaujoties gan Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas (Latvija 2030), gan Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030.gadam (aktualizācijas procesā esošā I. redakcijas projekta) uzstādījumos.

Attēls 3: Attīstības plānošanas dokumentu matrica

Stratēģijas galvenie īstenošanas instrumenti ir gan Saulkrastu novada attīstības programma, gan teritorijas plānojums, gan arī citi plānošanas dokumenti, kas tiek izstrādāti pēc nepieciešamības.

- **Attīstības programmā** nosakāmi pašvaldības vidēja termiņa uzstādījumi, kā arī sagaidāmie rezultāti, veicamie uzdevumi, rīcības un investīcijas.
- **Teritorijas plānojums** ir pašvaldības ilgtermiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, t.sk. funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

Lai nodrošinātu Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021. – 2034. gadam īstenošanas uzraudzību, Saulkrastu novada pašvaldība apkopo datus par galvenajiem attīstības rādītājiem (skat. nākamo nodaļu), sagatavojot vienotu novada stratēģijas un attīstības programmas pārskatu par Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas īstenošanu. **Stratēģijas uzraudzības procesu** Saulkrastu novadā koordinē Pašvaldības administrācijas Attīstības nodaļa. Izvērtējumu par stratēģiju veic reizi trijos gados (2024., 2027., 2030., 2033. un 2035.).

Pārskatā iekļauj novērtējumu par attīstības rādītājiem, kā arī secinājumus un priekšlikumus par stratēģijas tālāko īstenošanas gaitu (t.sk. par nepieciešamību veikt grozījumus kādā no pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem vai jauna dokumenta nepieciešamību). Balstoties uz sagatavoto pārskatu, pašvaldība aktualizē pašvaldības attīstības programmas rīcības plānu un investīciju plānu.

Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021. – 2034. gadam sniedz ieguldījumu arī 2015. gadā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ģenerālajā asamblejā pieņemtās rezolūcijas Mūsu pasaules pārveidošana: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam 17 izvirzīto mērķu sasniegšanai.

ANO noteiktie 17 ilgtspējīgas attīstības mērķi integrēti Saulkrastu novada ilgtermiņa attīstības stratēģiskajos uzstādījumos, gan arī ņemami vērā Saulkrastu novada citu plānošanas dokumentu izstrādē, tos integrējot vidēja termiņa prioritātēs, rīcības virzienos, horizontālajās prioritātēs un uzdevumos.

Attēls 4: ANO noteiktie 17 ilgtspējīgas attīstības mērķi (Attēla avots: UNESCO LNK)

Lai nodrošinātu attīstības plānošanas noteikto pamatprincipu¹¹ ievērošanu, stratēģijas izstrādes procesā izvērtēti un ņemti vērā **kaimiņu novadu stratēģiskie un telpiskie uzstādījumi** (skat. Pašreizējās situācijas raksturojuma nodaļu 5.4. Kaimiņu pašvaldības, kur iekļauts kopsavilkums par kaimiņu pašvaldību ilgtermiņa plānošanas dokumentiem).

Telpiskās attīstības perspektīvas sagatavošanā ņemti arī Rīgas plānošanas reģiona (kurā teritorija Saulkrastu un Sējas novads ietilpa līdz 2021. gada 1. jūlijam) un Vidzemes plānošanas reģiona (kura teritorijā apvienotais Saulkrastu novads ietilpst ar 2021. gada 1. jūliju) stratēģiskie un telpiskie uzstādījumi, kā arī citi reģionāla un nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumenti.

Izstrādājot apvienotā Saulkrastu novada stratēģiju, veikta Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas (25 gadu perspektīvā) analīze, gan arī Sējas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2037. gadam analīze, integrējot līdzšinējos stratēģiskos un telpiskos uzstādījumus kopīgajā stratēģijā.

¹¹ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5. pants

2.6. Galvenie attīstības rādītāji

Rādītājs	Mērķis	Bāzes gads	Bāzes indikators	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts 2034. gadā	Avots
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	SM1	2021.	9230 (CSP)	>15 000	CSP
Īstenoto publiskās infrastruktūras un publiskās ārtelpas attīstības projektu skaits	SM2	2021.	n/a	Vismaz 5 projekti katru gadu	Pašvaldības dati
Bezdarba līmenis	SM3	2021.	4,7-4,9%	<4%	NVA
Ekonomiski aktīvās tirgus sektora vienības	SM3	2019.	807	>850	CSP
Teritorijas attīstības indekss	Visi	2019.	Pozitīvs	Pozitīvs	VRAA
Iedzīvotāju vērtējums par līdzdalības iespējām lēmumu pieņemšanā	SM4	2021.	Pozitīvā vērtējuma rādītājs – 41%	>60%	Pašvaldības veikta iedzīvotāju aptauja
Aizsargājamo Natura2000 dabas teritoriju skaits	SM2	2021.	4	Saglabātas visas esošās	Natura2000 tīkls
Reģionālas nozīmes attīstības centra statuss	SM5	2021.	Nav	Ir	Nacionāla līmeņa plānošanas dokumenti
Mobilitātes punkti	SM2, SM5	2021.	Nav	Vismaz 5 mobilitātes punkti	Pašvaldības dati
Ieturētā iedzīvotāju ienākuma nodokļa summa (pēc darba ņēmēja deklarētās adreses) uz 1 iedzīvotāju, EUR	SM3	2019.	899,08 EUR	Pieaug	RAIM
Uzņēmuma ienākuma nodokļa maksātāju skaits (VID)	SM3, SM5	2019.	451	Pieaug	RAIM
Īstenoto publiskā infrastruktūras energoefektivitātes paaugstināšanas projektu skaits	SM2	2021.	n/a	Īstenots vismaz 1 projekts katru gadu	Pašvaldības dati

3. Telpiskās attīstības perspektīva

Telpiskās attīstības perspektīva tiek attēlota gan grafiski, gan rakstveidā, lai noteiktu Saulkrastu novada teritorijas attīstības vēlamās ilgtermiņa izmaiņas, attīstības vadlīnijas un prioritātes. Stratēģijā noteiktie **telpiskās attīstības virzieni** tiek detalizēti apskatīti hierarhiski zemākos plānošanas dokumentos. Saulkrastu novada nozīmīgākie esošās telpiskās struktūras elementi ir:

- 1) apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam,
- 2) galvenie transporta koridori un infrastruktūra,
- 3) dabas teritoriju telpiskā struktūra,
- 4) ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašās teritorijas,
- 5) prioritāri attīstāmās teritorijas,
- 6) funkcionālās sadarbības (jeb kopīgo interešu) teritorijas.

Šie telpiskās struktūras elementi un vadlīnijas to plānošanai un attīstībai aprakstītas tālākās apakšnodalēs. Vadlīnijas sniedz norādes turpmākajai Saulkrastu novada teritorijas izmantošanai un attīstības plānošanai - tās izmanto **par pamatu teritorijas plānojumam, lokālplānojumam un tematisko plānojumam izstrādē.**

Vadlīnijās netiek atkārtoti galvenie principi, kas noteikti Attīstības plānošanas sistēmas likumā un Teritorijas attīstības plānošanas likumā, bet gan izvirzīti specifiski ieteikumi tieši **Saulkrastu novada raksturīgās teritorijas attīstībai**. Kopējā attīstībā pašvaldības uzdevums ir ievērot visus noteiktos vispārīgos plānošanas principus, sekot līdzi aktuālajai labajai praksei un globālajām telpiskās attīstības tendencēm, kā arī dažādām nozaru attīstības rīcībpolitiku vadlīnijām.

3.1. Apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam

Saulkrastu novadam raksturīga daudzveidīga apdzīvojuma struktūra ar 1 pilsētu, 34 ciemiem un viensētām Saulkrastu un Sējas pagasta teritorijā.

Apdzīvojuma struktūras galvenie elementi ir:

- **Saulkrastu pilsēta** ar tai raksturīgo gareno ģeogrāfisko formu un urbāno telpu - kūrorta pilsēta ar attīstītu publisko ārtelpu, infrastruktūru un publiskajiem pakalpojumiem;
- **Zvejniekiems**, kas funkcionāli saistīts ar Saulkrastiem un blakus esošajiem Limbažu novada Skultes pagasta ciemiem (t.sk. Skulti), Zvejniekiemā atrodas Skultes osta - nozīmīgs novada ekonomiskās aktivitātes balsts;
- **Vasarnīcu ciemi** Saulkrastu pagasta teritorijā – vēsturiski ar sezonālu raksturu, bet ar tendenci pieaugt pastāvīgo iedzīvotāju skaitam. Pakalpojumu pieejamības ziņā cieši saistīti ar Saulkrastiem un Zvejniekiemu, jo publiskā infrastruktūra ir salīdzinoši maz attīstīta un publiskie pakalpojumi nav pieejami. Teritoriāli vairums šo ciemu no Saulkrastiem nošķirti ar valsts galveno autoceļu A1 (Tallinas šoseja) un dzelzceļa līniju Rīga - Skulte;
- **Pabaži, Loja un Murjāņi** kā blīvāk apdzīvotākie ciemi un pakalpojumu centri Sējas pagasta teritorijā, veidojot policentrisku apdzīvojuma struktūru un pakalpojumu tīklu;
- **Citi ciemi un viensētas** Saulkrastu pagasta un Sējas pagasta teritorijā.

Ņemot vērā gan esošo apdzīvojuma struktūru, gan arī attīstības potenciālu, lai nodrošinātu izvirzīto stratēģisko uzstādījumu sasniegšanu (skat. nodaļu 2. *Stratēģiskā daļa*), Saulkrastu novadā ilgtermiņā noteikti attīstības centru līmeņi.

Apdzīvotas vietas nosaukums	Līmenis	Skaidrojums / vēlamās nākotnes pārmaiņas	Vēlamais minimālais pakalpojumu grozs
Saulkrasti	Reģionālas nozīmes attīstības centrs ² 	Nozīmīgs Vidzemes reģiona un Vidzemes piekrastes kultūras centrs - kūrortpilsēta ar attīstītu sociālo infrastruktūru un daudzveidīgiem pakalpojumiem. Jākoncentrē reģiona attīstībai nozīmīgi pakalpojumi, nodrošinot augstu mobilitāti, specializējoties tūrismā nacionālā un starptautiskā mērogā. Jāinvestē infrastruktūras, publiskās ārtelpas, pakalpojumu, mājokļu, uzņēmējdarbības attīstībā.	Pašvaldības administrācija, izglītības, kultūras, sporta pakalpojumi un infrastruktūra, bibliotēka, veselības un sociālās aprūpes centrs, labiekārtota publiskā ārtelpa, centralizēti ūdenssaimniecības, siltumapgādes pakalpojumi, šķiroto atkritumu punkti, ielu apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem pieejama infrastruktūra, sabiedriskais transports, tūrisma informācijas centrs, veikali, bankomāti, pasta nodaļa, pakomāti, degvielas uzpildes stacija, elektrouzlādes punkti, mobilitātes punkti, publiska interneta pieejamība, viesmīlības pakalpojumi, darba vietas u.c.

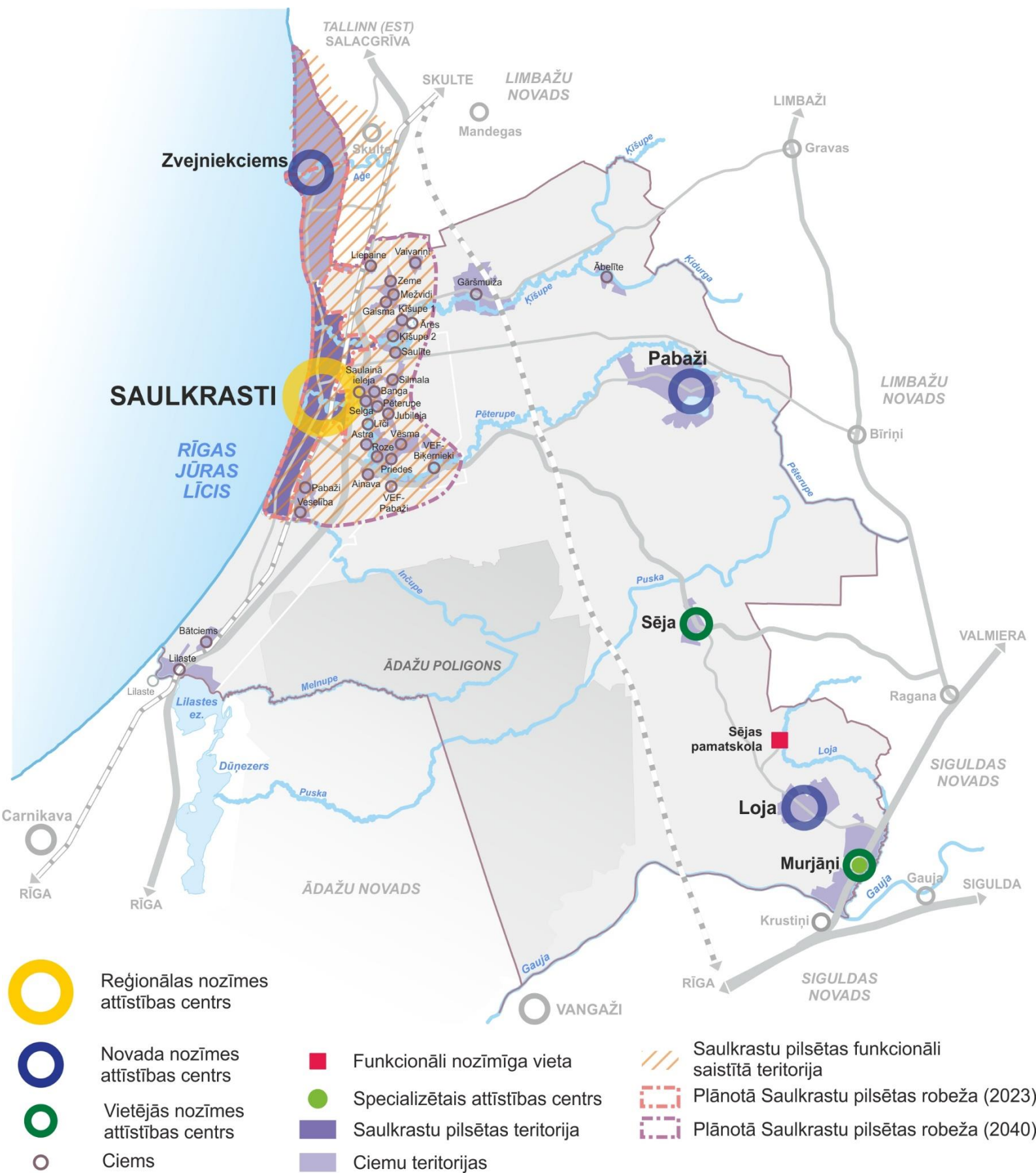
¹² Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 Saulkrastu pilsētu nenosaka kā reģionālas nozīmes attīstības centru, tomēr ņemot vērā izvirzīto definīciju, ka reģionālas nozīmes attīstības centri ir nozīmīgi reģiona kultūras un/vai ražošanas centri ar attīstītu sociālo infrastruktūru un daudzveidīgiem pakalpojumiem, un šo pilsētu potenciāls ievērojami pārsniedz mazo pilsētu potenciālu, uzskatāms, ka Saulkrastu pilsēta, ņemot vērā tās attīstības tendences pēdējo 10 gadu laikā (t.sk. pieaugošu iedzīvotāju skaitu gan pilsētā, gan tās pieguļošajās teritorijās), jau faktiski pilda reģionālas nozīmes attīstības centra funkcijas. Valsts ilgtermiņa tematiskā plānojuma Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai (2016) Saulkrasti jau ir definēti kā reģionāls rekreācijas galamērķis Rīgas A daļas un tuvāko apkaimju iedzīvotājiem ar eksportam nozīmīgu pludmali, stabili ārvalstu un vietējā tūrisma plūsmu.

Apdzīvotas vietas nosaukums	Līmenis	Skaidrojums / vēlamās nākotnes pārmaiņas	Vēlamais minimālais pakalpojumu grozs
Zvejniekciems, Pabaži (Sējas pag.), Loja	Novada nozīmes attīstības centrs 	Ciemi, kuros iedzīvotājiem pieejams pamata pakalpojumu grozs, kā arī pakalpojumus saņem apkārtējo teritoriju iedzīvotāji, ir pieejamas darba vietas. Jānodrošina infrastruktūras attīstība, pamata pakalpojumi (izglītības, veselības, kultūras u.c.), mājokļi, brīvā laika pavadīšanas iespējas. Attīstības centri nodrošina policentrisku publisko un privāto pakalpojumu pieejamību novada teritorijā (pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem).	Daļēji izglītības, kultūras, sporta pakalpojumi un infrastruktūra, bibliotēka, labiekārtota publiskā ārtelpa, centralizēti ūdenssaimniecības, siltumapgādes pakalpojumi, šķiroto atkritumu punkts, ielu apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem pieejama infrastruktūra, sabiedriskais transports, veikali, pakomāts, elektrozlādes punkts, mobilitātes punkts, publiska interneta pieejamība, darba vietas u.c.
Murjāni, Sēja	Vietējas nozīmes attīstības centrs 	Ciemi ar pamata pakalpojumu grozu lokālu pakalpojumu saņemšanai (piemēram, veikals), nozīmīgas vietējās kopienas pulcēšanās vieta , kas svarīgas vietējās identitātes saglabāšanā. Jāattīsta publiskā ārtelpa. Kopā ar novada nozīmes attīstības centru ciemiem papildina novada policentrisko apdzīvotuma struktūru.	Labiekārtota publiskā ārtelpa, ielu apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem pieejama infrastruktūra, sabiedriskais transports, veikals, daļēji ūdenssaimniecības un siltumapgādes pakalpojumi, pakomāts u.c.
<i>Saulkrastu pag.:</i> Ainava, Astra, Āres, Banga, Bātciems, Gaisma, Jubileja, Ķīšupe-1, Ķīšupe-2, Liepaine, Lilaste, Liči, Mežvidi, Pabaži, Pēterupe, Priedes, Roze, VEF-Pabaži, VEF-Bīķernieki, Saulainā ieleja, Saulīte, Selga, Sīlmala, Veselība, Vēsma, Zeme un <i>Sējas pag.:</i> Gāršmuiža, Ābelīte un Vaivariņi	Ciems 	Pastāvīgas vai sezonālas dzīvesvietas , kurās ir koncentrēta apbūve. Izvērtējot katru ciema individuālo situāciju, nepieciešamības gadījumā un iespēju robežās attīstāma publiskā infrastruktūra un ārtelpa, potenciāli sasaistē ar tuvumā esošajiem attīstības centriem (īpaši Saulkrastu pilsētas tuvumā), nodrošinot pievilcīgu dzīves vidi.	Labiekārtota publiskā ārtelpa, gājējiem un velobraucējiem pieejama infrastruktūra, lokāli ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumi (vai sasaiste ar blakus esošo apdzīvoto vietu infrastruktūru) u.c.

 Papildus attīstības centru līmeņiem **Murjāni noteikts kā specializēts centrs sporta jomā**, ņemot vērā to, ka ciemā atrodas Murjāņu sporta ģimnāzija - valsts dibināta vispārējās izglītības un sporta izglītības iestāde, kas atrodas Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautībā. Ģimnāzijā audzēkņiem iespējams apgūt dažādus olimpiskos sporta veidus, t.sk. kamanīņu sportu, riteņbraukšanu, vieglatlētiķu, volejbolu un handbolu. Būtiski, lai arī turpmāk Murjāņos tiktu attīstīta topošajiem sportistiem draudzīga vide, kas vienlaicīgi sekmē vietējās kopienas attīstību. Perspektīvā attīstāma mobilitāte gan iekšēji (savienojums ar Loju), gan ārēji (ar Krustiņiem, kur atrodas populārs atpūtas parks "Rāmkalni").

 Kā **funkcionāli nozīmīga vieta** novada attīstībai Sējas pagasta teritorijā nosakāma **Sējas pamatskola**, ņemot vērā to, ka skolas ēka atrodas ārpus ciemu robežām, novada austrumu daļā (~3km no Lojas, ~6 km no Murjāņiem) un ir būtiska pakalpojumu pieejamībai.

Areāls ap Saulkrastu pilsētu nosakāms kā **Saulkrastu pilsētas funkcionāli saistītā teritorija**, kas iezīmē ciešas esošās funkcionālās saites publisko (t.sk. izglītības, kultūras, sporta infrastruktūras pieejamība) un citu pakalpojumu (veikali, bankomāti, DUS u.c.) jomā. Šī areāla esošajos ciemos (neskaitot Skultes pagastu) 2021. gada sākumā dzīvoja 3633 iedzīvotāji, bet kopā ar Saulkrastu pilsētu - 6723 iedzīvotāji, kas ir 73% no novada kopējā iedzīvotāju skaita. Daļa no funkcionāli saistītās teritorijas perspektīvā būtu iekļaujama Saulkrastu pilsētas robežās, lai nodrošinātu mērķtiecīgu apkārtējo blīvi apdzīvoto teritoriju attīstību, t.sk. investīciju piesaisti infrastruktūras attīstībai, publiskās ārtelpas attīstībai un tml.

Attēls 5: Apdzīvotuma struktūra un attīstības centru izvietojums

Vadlinijas ar pamatprincipiem apdzīvotuma teritoriju plānošanai un attīstībai:

1. Apdzīvotu vietu attīstībā priekšroku dot iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma paaugstināšanai Saulkrastu pilsētā un novada ciemos, izvairoties no apdzīvotu vietu nepamatotas izplešanās uz vērtīgu dabas teritoriju rēķina;
2. Paplašināt Saulkrastu pilsētas robežas, izvērtējot iespējas iekļaut Zvejniekiemu un citas funkcionāli saistītās teritorijas (t.sk. ciemus) Saulkrastu pilsētā, lai sekmētu vienotas apbūves un infrastruktūras attīstību, bet saglabājot unikālās katra ciema vērtības un kultūrvēsturisko mantojumu;
3. Sekmēt vasarnīcu ciemu (ar vēsturiski sezonālu raksturu) inženiertehniskās infrastruktūras (t.sk. ūdenssaimniecības infrastruktūras tīklu) attīstību, lai tā būtu atbilstoša pastāvīgai dzīvei un mazinātu vides piesārņojumu;
4. Nav pieļaujama jaunu dzīvojamo apbūves teritoriju plānošana cieši gar esošajiem transporta koridoriem un valsts galvenajiem autoceļiem (t.sk. autoceļu A1, Rail Baltica un citiem perspektīvā plānotajiem transporta koridoriem);
5. Jāuzlabo apdzīvotu vietu kvalitāte, attīstot publisko infrastruktūru un publisko ārtelpu, veidojot izteiktākas centrālās publiskās socializēšanās vietas pilsētā un ciemos, kur pulcēties kopienai, nodrošināt informācijas pieejamību, veidot pakalpojumu pudurus;
6. Plānojot visa veida infrastruktūras attīstību, jāsekmē videi draudzīgu un klimatneitrālu risinājumu izvēle;
7. Pilsētā un ciemos jāveic degradēto teritoriju revitalizācija, it īpaši tās pielāgojot jaunu dzīvojamo apbūves, publisko un privāto pakalpojumu saņemšanas, tūrisma attīstības mērķiem;
8. Jāsekmē mājokļu piedāvājuma paplašināšana, atbalstot tādas jaunas dzīvojamās apbūves veidošanu, kas iekļaujas esošajā ainavā;
9. Pilsētā un ciemos jāattīsta zaļās teritorijas (parki, apstādījumi u.c.), prioritāri pilsētās un ciemos mežu teritorijas paredzot rekreācijas mērķiem, un jānodrošina piekļuve vides pieejamība zilajām teritorijām (Rīgas jūras līcim, Pabažu ezeram, upēm);
10. Jāveicina īpašumu un telpu izmantošanas dažādošana un daudzfunkcionālu risinājumu veidošana (piemēram, bibliotēka kā kopstrādes telpa un tml.);
11. Jāizstrādā kopīgs novada publiskās ārtelpas un labiekārtošanas tematiskais plānojums, t.sk. detalizēti paredzot Saulkrastu un ciemu individuālos risinājumus;
12. Atkarībā no noteiktā attīstības centra līmeņa veidojams atbilstošs pakalpojumu grozs, zemāka līmeņa attīstības centros īpaši attīstāma mobilitāte un sasniedzamības uzlabošana ar augstāka līmeņa attīstības centriem.

3.2. Galvenie transporta koridori un infrastruktūra

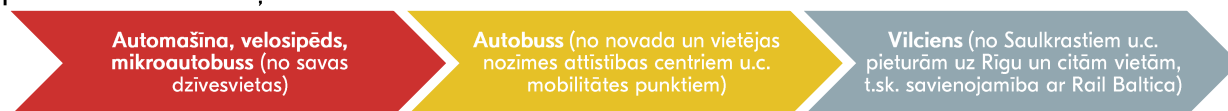
Saulkrastu novada galvenie transporta koridori nodrošina iekšēju un ārēju novada sasniedzamību, kā arī starptautiskus, nacionālus un reģionālus savienojums. Transporta infrastruktūru veido esošie un plānotie autoceļi, dzelzceļi, perspektīvā attīstāmi mobilitātes punkti, mobilitātes maršruti, esošā un attīstāmā gājējiem un velobraucējiem piemērota infrastruktūra u.c. satiksmes infrastruktūra.

Autoceļi	Autoceļa numurs / nosaukums	Skaidrojums / funkcija
Starptautiskas nozīmes autoceļš 	Valsts galvenais autoceļš A1 Rīga – Igaunijas robeža (Tallinas šoseja), E67	Ātras transporta plūsmas satiksmes iespējas, nodrošina starptautisku savienojamību: <ul style="list-style-type: none"> • Autoceļš A1 - Eiropas transporta tīkla (TEN-T) ceļu pamattīklā, • Autoceļš A3 - TEN-T ceļu visaptverošajā tīklā.
	Valsts galvenais autoceļš A3 Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža (Valmieras šoseja), E264	
Attīstāms starptautiskas nozīmes autoceļš 	Jauna autoceļa (gar Rail Baltica dzelzceļa līniju) izbūve no valsts galvenā autoceļa A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Veclaicene) netālu no Vangažiem līdz aptuveni Skulteī, kur iespējams autoceļš pievienotos valsts galvenajam autoceļam A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) ¹³ .	
Starpreģionālas nozīmes autoceļš 	Valsts reģionālais autoceļš P6 Saulkrasti – Sēja – Ragana	Nodrošina valsts galveno autoceļu A1 un A3 savienojamību, kā arī Siguldas, Valmieras u.c. Vidzemes reģionā esošo pilsētu sasniedzamību
Reģionālas nozīmes autoceļš 	Valsts vietējas nozīmes autoceļš V79 Murjāņi–Sēja	Nodrošina savienojamību ar Saulkrastiem kā reģiona nozīmes centru un kūrortpilsētu, t.sk. Siguldas novada savienojamību ar Saulkrastu novadu
	Valsts vietējas nozīmes autoceļš V39 Saulkrasti–Biriņi, kurš savieno Limbažu novadu ar Saulkrastiem	Nodrošina savienojamību ar Saulkrastiem kā reģiona nozīmes centru un kūrortpilsētu, t.sk. Limbažu novada savienojamību ar Saulkrastu novadu
	Valsts vietējas nozīmes autoceļš V78 Saulkrasti–Vidriži	
	Valsts vietējas nozīmes autoceļš V101 Lilaste–Saulkrasti–Duči (Rīgas iela, Ainažu iela, Tallinas iela)	Nodrošina savienojamību ar Saulkrastiem kā reģiona nozīmes centru un kūrortpilsētu
	Valsts vietējas nozīmes autoceļš V55 pievedceļš Zvejniekiema stacijai	Nodrošina Skultes ostas savienojamību ar Zvejniekiema dzelzceļa staciju
Novada nozīmes autoceļš 	Valsts vietējas nozīmes autoceļš V88 Jaunzemnieki–Ritiņš	Nodrošina Pabažu ciema (Sējas pagastā) savienojamību ar novada centru
	Pašvaldības ceļš uz Sējas pamatskolu	Nodrošina Sējas pamatskolas un sporta centra kā funkcionāli nozīmīgas vietas savienojamību
	Citi valsts vietējas nozīmes autoceļi novada teritorijā	Nodrošina iekšējo novada sasniedzamību un pakalpojumu saņemšanu
Vietējie ceļi un ielas	Pašvaldības autoceļi	
Nozīmīgs vietējo autoceļu savienojums 	Attīstāms novada autoceļu savienojums gar Gaujas labo krastu (no Murjāņiem līdz Ādažiem), nodrošinot gan iekšēju, gan starpnovadu augstāku savienojamību.	

Teritorijas savienojamībai nozīmīgs ir valsts un reģionālais autoceļš P9 Ragana—Limbaži, kas svarīgs gan reģionālā, gan novada iekšējā sasniedzamībā, bet atrodas Limbažu novada teritorijā. Funkcionāli liela nozīme novada sasniedzamībā ir autoceļam A2 Rīga—Sigulda—Igaunijas robeža, kurš šķērso blakus esošo Siguldas novadu, ņemot vērā to, ka autoceļš A3 atzarojas no autoceļa A2.

¹³ Projekts "Autoceļa A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) pārbūve"- 101,7 km, valsts galveno autoceļu pārbūves 2. posms no 2030. gada līdz 2035. gadam. Avots: Satiksmes ministrijas informatīvais ziņojums "Par valsts autoceļu attīstību no 2020. līdz 2040. gadam" (2021)

Viens no nozīmīgākajiem mobilitātes balstiem ir esošā elektrificētā dzelzceļa līnija Rīga – Skulte. Tā nodrošina elektrovilcienu satiksmi maršrutā Rīga—Saulkrasti un Rīga—Skulte (ar pieturām Saulkrastu novada teritorijā: Inčupe (kuru perspektīvā plānots pārcelt), Pabaži, staciju Saulkrasti, kā arī pieturu Lilaste Carnikavas novadā un Zvejniekiems Limbažu novadā, kas abas atrodas blakus Saulkrastu novada teritorijai). Vilcienu satiksme starp Rīgu un Saulkrastiem ir daļa no Rīgas metropoles areāla transporta nākotnes struktūras jeb karkasa. Atbilstoši Rīgas metropoles areāla mobilitātes telpiskajai vīzijai paredzams, ka pasažieru nokļūšanu līdz vilcienam nodrošinās reģionālā un piepilsētas autobusu satiksme, līdz reģionālajam un piepilsētas autobusam – publiskajā un privātajā sektorā balstīti mobilitātes pakalpojumi, ērtai velo un gājēju kustībai piemērots ielu un ceļu tīkls.

Attēls 6: Mobilitātes paradumu maiņa (Rīgas metropoles areāla mobilitātes telpiskā vīzija, 2019)

Paredzams, ka Saulkrastu novada teritoriju šķērsos ātrgaitas vilciena elektrificēta dzelzceļa līnija Rail Baltica, nodrošinot Baltijas valstu integrāciju Eiropas dzelzceļa tīklā. Limbažu novada teritorijā pie Skultes dzelzceļa stacijas paredzēts izveidot infrastruktūras apkalpes punktu un Rail Baltica reģionālo staciju¹⁴, kas atrodas tuvu Saulkrastu novadam. Īpaši attīstāma reģionālā mobilitāte, nodrošinot savstarpēji integrētu satiksmes infrastruktūras un pakalpojumu sistēmu. Ilgtermiņā vēlams sekmēt Rail Baltica reģionālas stacijas izvietojumu arī Saulkrastu novada teritorijā.

Nozīmīga satiksmes infrastruktūras sastāvdaļa ir esošie velosipēdistu ceļi un maršruti (skat. Attēls 10: *Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašās teritorijas*), kā arī jaunas gājējiem un velosipēdistiem piemērotas infrastruktūras attīstība. Ilgtermiņā sekmējama jaunu velosipēdistu (un gājēju) ceļu izveide, t.sk. maršrutā Loja – Sēja – Saulkrasti (savienojot to arī ar Pabažiem), lai uzlabotu novada iekšējo mobilitāti un sekmētu tūrisma attīstību.

Saulkrastu novadā attīstāmi mobilitātes punkti – brauciena sākuma punkti (ar iespēju izvēlēties dažādus pakalpojumu veidus atkarībā no brauciena mērķa) vai pārsēšanās vietas. Reģionālas satiksmes mobilitātes punkts attīstāms pie dzelzceļa stacijas un autoostas Saulkrasti¹⁵. Mazāki mobilitātes punkti novadā veidojami pie pārējām dzelzceļa pieturām, kā arī novada attīstības centros. Tāpat noteikti prioritāri attīstāmi satiksmes infrastruktūras mezgli, lai sekmētu drošu un kvalitatīvai dzīves videi atbilstošu satiksmes infrastruktūras attīstību problēmviētās.

Transporta struktūru Saulkrastu novadā papildina ūdens (jūras un upju) transporta infrastruktūra un potenciālās attīstības iespējas, t.sk.:

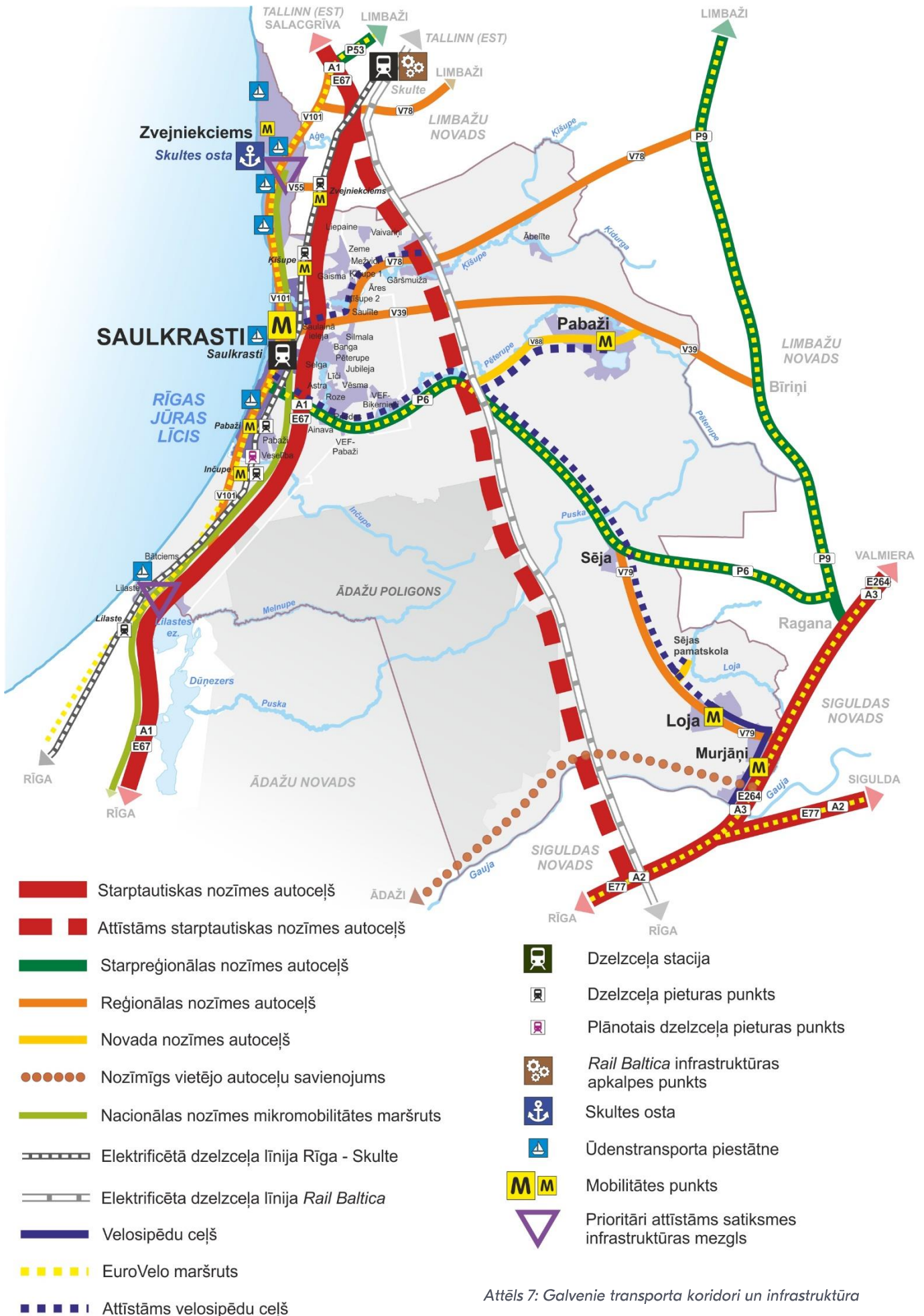
- Skultes osta (atrodas Zvejniekiema teritorijā), kurai ir būtiska nozīme ekonomiskās aktivitātes veicināšanā reģionā, t.sk. ņemot vērā plānoto Rail Baltica dzelzceļa līniju perspektīvā var paverēt iespējas paaugstināt kravu plūsmu un attīstīt prāmju satiksmi;
- Rīgas jūras līča Vidzemes piekrastē noteiktās vietās attīstāmas ūdenstransporta piestātnes, sekmējot ūdenstransporta attīstību;
- Novada upju izmantošanas iespējas tūrisma un aktīvās atpūtas nolūkos (laivošanas iespējas u.c. ūdenssporta un atpūtas piemērotas infrastruktūras un vides attīstīšana).

Ilgtermiņā attīstāma jau esošā inženiertehniskā infrastruktūra un ūdenssaimniecības pakalpojumi Saulkrastos un ciemos, izvērtējot iespējas nepieciešamības gadījumā paplašināt esošos inženiertehniskos tīklus uz citiem ciemiem. Novada teritorijā uzlabojama elektronisko sakaru pieejamība, t.sk. attīstot "vidējās" un "pēdējās" jūdzes elektronisko sakarus¹⁶, kā arī atbalstāma 5G pārklājuma izvēšana nozīmīgos transporta koridoros.

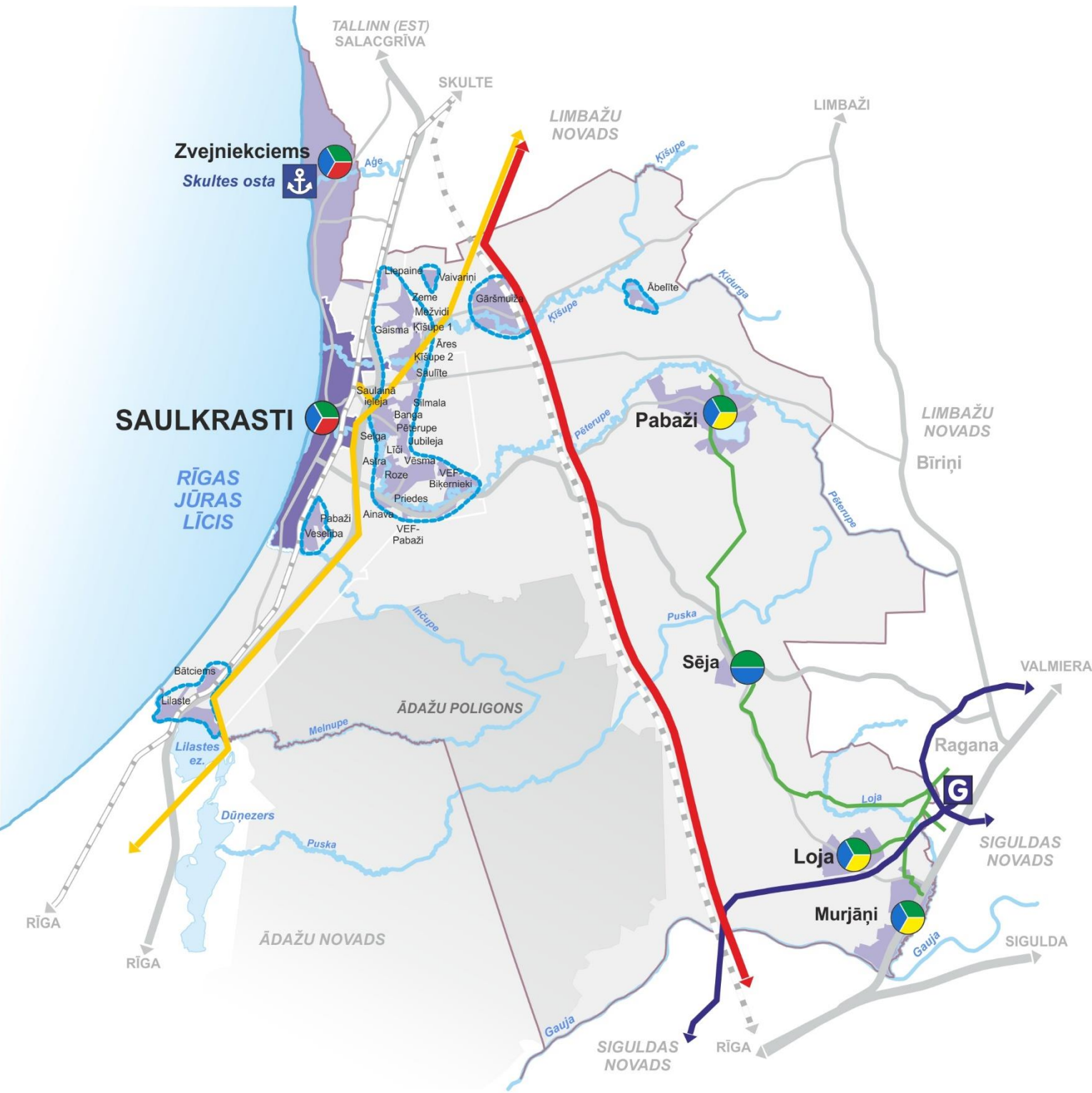
¹⁴ Rail Baltica oficiālā partnera Latvijā mājaslapa: www.edzl.lv (informācija uz 2021. gada 13. augustu)

¹⁵ Mobilitātes punktu izvietojuma un izveidošanas plāns (projekta SUMBA ietvaros), 2020

¹⁶ "Vidējā jūdze" – vidusposma sakaru infrastruktūra starp maģistrālo tīklu un galalietotāju ("pēdējā jūdze")

Attēls 7: Galvenie transporta koridori un infrastruktūra

- Centralizētā ūdensapgāde
- Centralizētā kanalizācija
- Centralizētā siltumapgāde
- Centralizētā gāzes apgāde
- 330 kV elektrolīnija
- 110 kV elektrolīnija
- Maģistrālais gāzesvads
- Augsta spiediena gāzesvads
- Attīstāma ūdenssaimniecības infrastruktūra un pakalpojumi
- G Inčukalna pazemes gāzes krātuve

Attēls 8: Galvenā inženiertehniskā infrastruktūra

Vadlīnijas ar pamatprincipiem transporta un inženiertehniskās infrastruktūras teritoriju plānošanai un attīstībai:

1. Nodrošināt visu novada attīstības centru savstarpējo savienojamību ar labas kvalitātes autoceļiem (t.sk. kvalitatīvs autoceļu tīkls un sabiedriskā transporta pieejamība maršrutā Murjāņi — Loja — Sēja — Saulkrasti, Pabaži — Saulkrasti, Zvejniekiems — Saulkrasti u.c. maršrutos);
2. Attīstīt gājējiem un velobraucējiem piemērotu un drošu infrastruktūru, t.sk. attīstot velosipēdistu ceļus starp novada attīstības centriem (t.sk. starp Murjāņiem — Loju — Sēju — Saulkrastiem un Pabažiem) un ar apdzīvotām vietām kaimiņu novados (t.sk. Skultes pagasta Skulti, Ziemeļblāzmu, Mandegām) attīstot kājāmgājēju un velosipēdistu maršrutus (t.sk. nodrošinot EuroVelo10, EuroVelo13 maršrutu un citu velomaršrutu attīstību);
3. Īstenot satiksmes mierināšanas pasākumus un vienotu ielas telpu veidošanu, prioritāri nodrošinot mazaizsargāto satiksmes dalībnieku drošu un ērtu pārvietošanos, to īstenojot vietās, kur ir intensīva mazāk aizsargāto satiksmes dalībnieku plūsma.
4. Pie starptautiskas, starpreģionālas un reģionālas nozīmes transporta koridoriem attīstīt uzņēmējdarbību atbalstošu infrastruktūru, transporta apkalpes infrastruktūras objektu tīklu (t.sk. elektromobilitātes infrastruktūru);
5. Atbalstīt Skultes ostas attīstību, pilnveidojot kopējo infrastruktūru, attīstot savienojamību ar citiem transporta veidiem (t.sk. savienojumi ar Rail Baltica), biznesa centriem un sekmējot videi draudzīgu un ilgtspējīgu ostas darbību, t.sk. industriālas zonas attīstību pie Skultes ostas;
6. Attīstīt Saulkrastu pilsētā un citviet savienojumus ar pludmali, uzlabojot piekļūstamību piekrastei un nodrošinot piekrastes apsaimniekošanu;
7. Attīstīt publisko ūdeņu pārvaldību, racionāli un ilgtspējīgi attīstot ūdenstransporta pietātnes;
8. Attīstīt reģionālu mobilitātes punktu pie Saulkrastu dzelzceļa stacijas, kas piemērots automašīnu, velosipēdu novietošanai, taksometru vai dalīto automašīnu izsaukšanai un citiem mobilitātes pakalpojumiem (t.sk. koplietošanas pakalpojumiem), bet pie dzelzceļa pieturām un citos attīstības centros novada teritorijā (t.sk. Lojā, Pabažos, Murjāņos) - mazākus mikromobilitātes punktus;
9. Attīstīt Saulkrastu dzelzceļa stacijas un citu dzelzceļa pieturu infrastruktūru un publisko ārtelpu, uzlabojot vides pieejamību un publiskās ārtelpas kvalitāti;
10. Uzlabot novada iekšējo mobilitāti starp dažāda līmeņa attīstības centriem (t.sk. saskaņojot kursēšanas grafikus vilcienu un autobusu satiksmei), ieviešot transportu pēc pieprasījuma un attīstot citus mobilitātes veidus, kā arī attīstīt Saulkrastu pilsētas iekšējo mobilitāti, veidojot integrētu sabiedrisko transportu;
11. Īstenojot jaunus transporta infrastruktūras projektus (t.sk. Rail Baltica un autoceļa A1 jaunās trases izveide), nodrošināt to, ka netiek ierobežota iekšējā novada mobilitāte, attīstot drošas un ērtas šķērsošanas vietas;
12. Izstrādāt vienotu novada transporta un mobilitātes attīstības tematisko plānojumu;
13. Sekmēt elektronisko sakaru tīkla un pakalpojumu attīstību novada teritorijā tā, lai sakaru pakalpojumi būtu pieejami un kvalitatīvi visā novada teritorijā (t.sk. atbalstīt platjoslas infrastruktūras attīstību, īpaši tur, kur ir blīvs apdzīvojums, nozīmīga esoša vai potenciālā publiskā infrastruktūra, nozīmīgi novada ekonomiskās attīstības veicinoši objekti), kā arī sekmēt attālināta darba iespējas no jebkuras novada vietas;
14. Nodrošināt integrētu infrastruktūras projektu attīstību, t.sk. īstenojot ceļu izbūvi vai rekonstrukciju, proaktīvi paredzēt sakaru infrastruktūras attīstības iespējas;
15. Attīstīt infrastruktūras pieejamību ciemos (t.sk. vasarnīcu ciemos attīstot ceļu infrastruktūru, ūdenssaimniecības tīklus, primāri, kur iespējams, sekmējot savstarpējo ciemu un Saulkrastu savienojamību), kā arī mājokļu pieejamību un energoefektivitāti (atbalstot jaunu mājokļu būvniecību un esošo rekonstrukciju);
16. Rekonstruēt esošo meliorācijas sistēmu, nodrošinot efektīvu tās darbību (t.sk. izstrādāt tematisko plānojumu pašvaldības meliorācijas sistēmām).
17. Neatbalstīt bīstamu iekārtu, cauruļvadu, sprādzienbīstamu vai ķīmisku vielu pārkraušanas, apstrādes un pārstrādes un tam paredzēto iekārtu un būvju izvietojumu Baltijas jūras līcī vai tā piekrastē.

3.3. Dabas teritoriju telpiskā struktūra

Saulkrastu novada dabas teritoriju telpiskā struktūras galvenie elementi ir:

- **Rīgas jūras līča piekrastes teritorija**, kas ir viens no būtiskākajiem dabas un tūrisma resursiem novadā (t.sk. veicina Saulkrastu kā kūrortpilsētas tālāku attīstību). Saulkrastu novada teritorijā izveidota oficiāla peldvieta "Centrs", piekļuve pie pludmales nodrošināta vairākās citās vietās gar piekrasti.
- **Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura2000)¹⁷:**
 - **Dabas parks "Piejūra"** - teritorija veidota daudzu retu piejūras biotopu aizsardzībai, ar daudz retām augu un dzīvnieku sugām;
 - **Aizsargājamo ainavu apvidus "Ādaži"** – teritorija, kur militāro mācību rezultātā izveidojušies Latvijas apstākļiem reti biotopi, sastopams liels skaits aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu;
 - **Dabas liegums "Dzelves - Kroņa purvs"**, kam raksturīga liela biotopu daudzveidība, daudz retu putnu sugu ligzdošanas vieta;
 - **Gaujas nacionālais parks** (neliela daļa no tā atrodas Sējas pagasta teritorijā) – Latvijas pirmais un vecākais nacionālais parks ar unikālām dabas vērtībām, vienlaikus nodrošinot rekreācijas un dabas aizsardzības funkcijas.
- **Lauku telpa** ar mežu un lauksaimniecības teritorijām (lielākoties izvietotas Sējas pagasta teritorijā);
- **Pabažu ezers**, kas ir būtisks publiskās ārtelpas un atpūtas resurss;
- **Upes**, t.sk. Gauja un Loja, kā arī Pēterupe, Inčupe, Aģe un Ķišupe, kas ir nozīmīgi ūdenstūrisma maršruti;

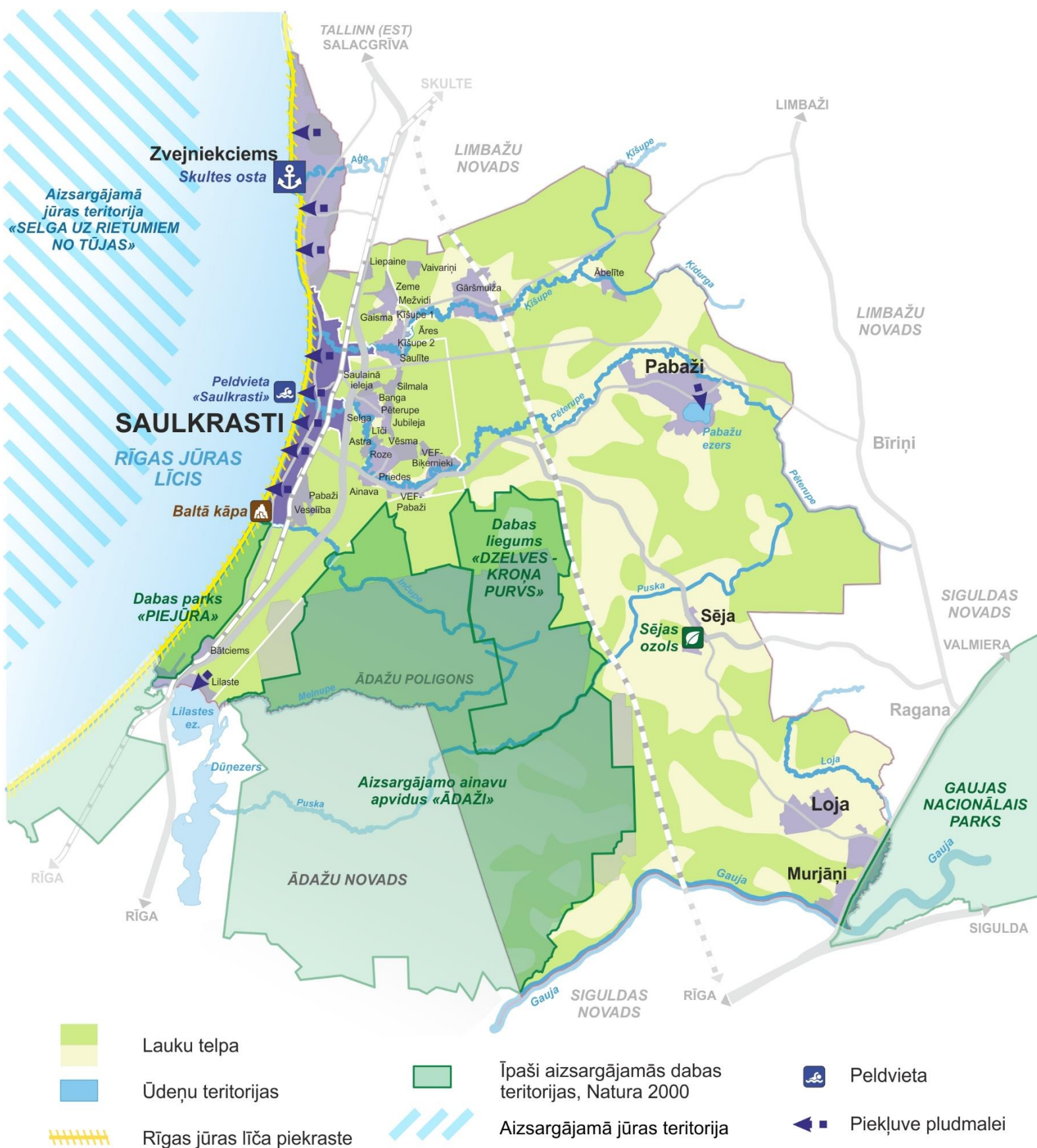
Baltijas jūras Rīgas līča austrumu daļā iepretim Saulkrastu novada teritorijai atrodas **aizsargājamā jūras teritorija "Selga uz rietumiem no Tūjas"**, kas izveidota putnu sugu aizsardzībai.

No visas novada teritorijas nedaudz vairāk par ceturtdaļu jeb 26,36% aizņem mikroliegumi un ĪADT.

Saulkrastu novadam pieguļošs ir Lilastes ezers (atrodas Ādažu novada teritorijā), kas īpaši nozīmīgs ilgtspējīgai Lilastes ciema (Saulkrastu pagasta teritorijā) attīstībai.

Būtiskākais pašvaldības uzdevums, plānojot tālāku teritorijas attīstību, ir nodrošināt **ilgtspējīgu dabas teritoriju apsaimniekošanu un vides aizsardzību** (t.sk. savlaicīgu problēmvietau identificēšanu no ekoloģiskā konteksta un antropogēnās slodzes mazināšanu).

¹⁷ Dabas aizsardzības pārvalde (DAP), www.daba.gov.lv (2021)

Attēls 9: Dabas teritoriju telpiskā struktūra

Vadlīnijas ar pamatprincipiem dabas teritoriju plānošanai un attīstībai:

1. Atbalstīt **daudzveidīgu lauksaimniecības teritoriju izmantošanu**, nepasliktinot blakusesošo īpašumu izmantošanas iespējas un neapdraudot augstvērtīgo lauksaimniecības zemju saglabāšanu lauksaimnieciskai izmantošanai un ilgtspējīgai attīstībai - dažādota lauksaimnieciskā darbība, viensētu tipa apbūve, apbūve tūrismam, rekreācijai un citai publiskai apbūvei, t.sk. aizsardzības un drošību iestāžu apbūvei, dižsaimniecību izveidei, derīgo izrakteņu ieguvei, rūpnieciskai apbūvei u.c., cik tālu tas nav pretrunā ar normatīvo aktu prasībām.
2. Bez pamatotas vajadzības **neplānot lauksaimniecības un meža zemju transformēšanu** citos zemes izmantošanas veidos (t.i. zemju transformēšana pieļaujama, balstoties uz argumentētu nepieciešamību, piemēram, uzņēmējdarbības attīstībai).
3. Veicināt **bioloģiskās un integrētās lauksaimniecības attīstību** novada teritorijā, kā arī aizliegt ģenētiski modificētas pārtikas ražošanu novada teritorijā;
4. **Neatbalstīt derīgo izrakteņu ieguvu pilsētā un ciemos, īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās** (izņemot, ja to pieļauj īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (IADT) normatīvie akti un dabas aizsardzības plāni), kultūras pieminekļu un ainaviski vērtīgajās teritorijās. Teritorijas plānojumā izstrādāt detalizētas prasības derīgo izrakteņu ieguvei;
5. Atbalstīt **mežu teritoriju izmantošanu** dabas tūrisma un rekreācijas, sporta pakalpojumu sniegšanai, nepieciešamības gadījumā arī valsts aizsardzības objektu izveidei un attīstībai;
6. Attīstot vietējo **atjaunīgo energoresursu izmantošanu** elektroenerģijas ražošanā, izvērtēt to ietekmi uz vidi un dzīves kvalitāti (t.sk. atbalstīt saules enerģijas mikroģenerāciju – elektroenerģijas ražošanu pašpatēriņam, kā arī neatbalstīt vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, izvietošanu tuvāk par 2 km no pilsētu un ciemu robežām, nosacījumus paredzot teritorijas plānojumā);
7. **Sekmēt zivju resursu aizsardzību un pavairošanu** ūdeņu teritorijās (upes ir nozīmīgas ceļotājzivju nārstošanas vietas), kā arī izstrādāt Pabažu ezera apsaimniekošanas plānu un sekmēt licencētu makšķerēšanu novada teritorijā;
8. Attīstīt **piekrastes infrastruktūru un publisko ārtelpu** atbilstoši tūristu plūsmām, mazinot apmeklētāju ietekmi uz veģetāciju, attīstot Skultes ostas infrastruktūru un integrēšanu esošajā pilsētvidē un attīstot piekrasti ciešā sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām;
9. Ņemt vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānos noteiktos apsaimniekošanas pasākumus teritoriju dabas vērtību saglabāšanai;
10. Atbalstīt “zaļo enerģiju” - alternatīvos energoapgādes veidus un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību, izmantojot vietējos atjaunīgos energoresursus.
11. Neatbalstīt tādu objektu būvniecību Baltijas jūras līcī un tā piekrastē, kas maina piekrastei raksturīgo ainavu.

3.4. Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašās teritorijas

Kā ainaviski vērtīgās teritorijas, ņemot vērā to esošo potenciālu, noteiktas:

- Visas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (skat. nodaļu 3.3. Dabas teritoriju telpiskā struktūra);
- Rīgas jūras līča piekraste un tai raksturīgā jūras ainava, kas ir būtisks dabas, rekreācijas un tūrisma resurss;
- **Ainaviskais ceļš ar skatu punktiem** (maršrutā Murjāņi – Sēja – Saulkrasti), kā arī koku alejas gar ceļiem.

Kā kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas noteiktas vietas, kur izvietoti valsts aizsargājami kultūrvēsturiskie pieminekļi un dažādi pašvaldības kultūrvēstures objekti. Īpaši izceļams Zvejniekiems - Zvejniekiema pludmale, Skultes osta ar zvejniecības tradīcijām un Zvejniekiema raksturīgā apbūve, kā arī Sējas ciems ar Sējas ozolu, parku, ūdenstorni, **Saulkrastos** esošā Villa Gaida - viesnīca, novada vecākā ēka, **vasarnīcu ciemi** ar tiem raksturīgo kultūrvēsturisko vērtību un unikalitāti u.c. **novada identitātei nozīmīgi kultūrvēsturiski objekti** un teritorijas.

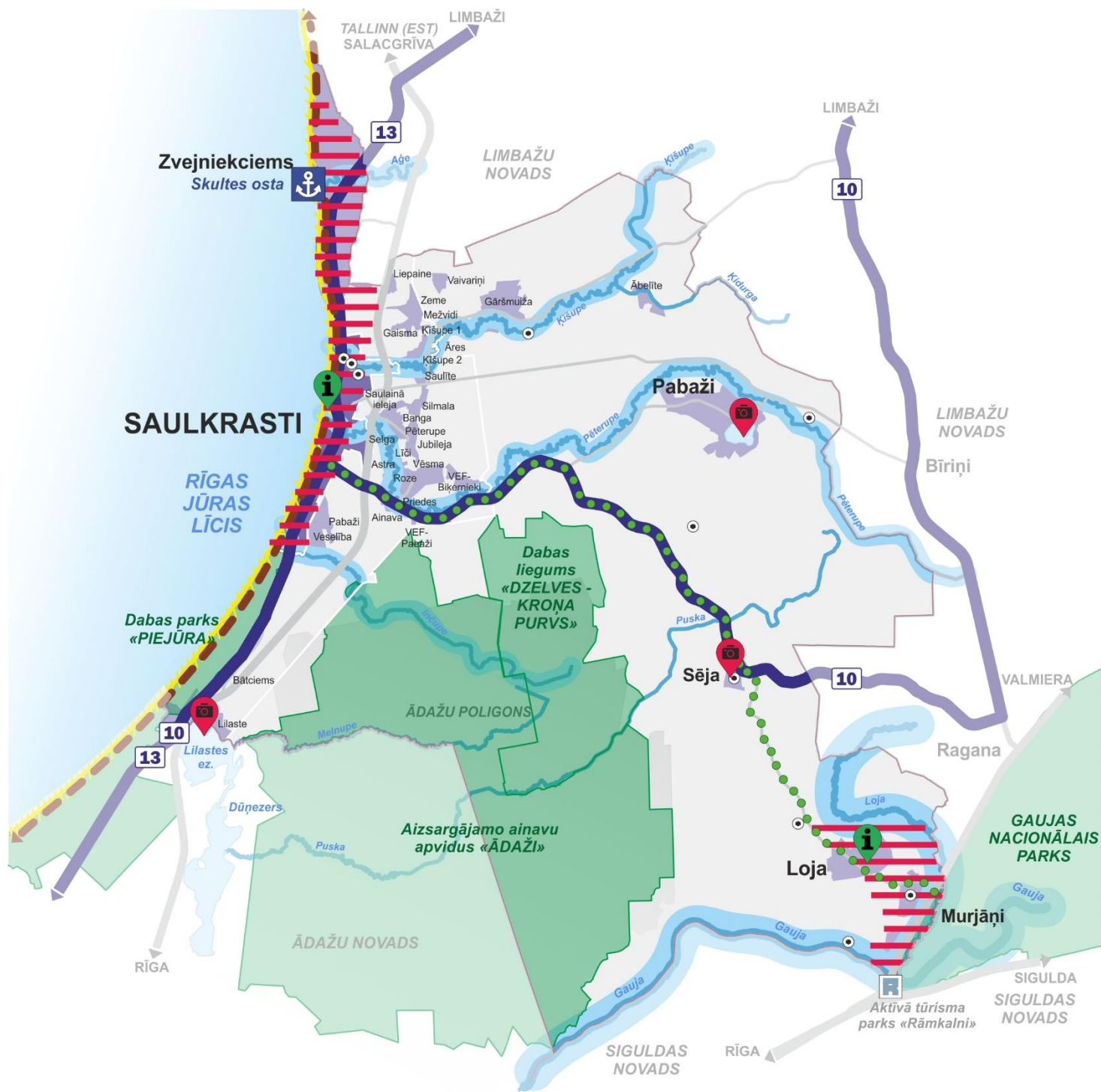
Ainaviski vērtīgās un kultūrvēstures teritorijas un objekti radijuši nozīmīgus tūrisma resursus novada teritorijā, t.sk. īpaši piesaistošas tūrisma teritorijas un vietas:

- **Tūrisma magnētteritorija Saulkrasti – Zvejniekiems**, kurā koncentrēts plašs tūrisma objektu un pakalpojumu skaits (t.sk. Saulkrasti kā kūrortpilsēta);
- **Tūrisma magnētteritorija** ap Loju un Murjāņiem (sasaistē ar Siguldas novadā esošo aktīvā tūrisma parku “Rāmkaklī”);
- **Tūrisma magnētvieta: Sējas parks un ozols, Pabažu ezers**, kā arī **Lilastes ezers** (kuru apsaimnieko Ādažu novads, bet tam ir tas ir pieguļošs Saulkrastu pagasta teritorijai).

Kā citi nozīmīgi tūrisma elementi izceļami un attīstāmi tālāk:

- **Pārgājienu maršruta “Jūrtaka” posms**, kas šķērso Saulkrastu novada teritoriju (kopējais Eiropas garās distances pārgājienu maršruts sākas pie Lietuvas – Krievijas robežas Nidas ciemā Lietuvā un ved cauri Latvijai līdz Tallinas ostai Igaunijā);
- **Novada upes**, t.sk. Gauja, Loja, Pēterupe, Inčupe, Aģe un Ķīšupe kā būtiski ūdenstūrisma maršruti, un Pabažu ezers.
- **Esošie un perspektīvie veloceļi** (skat. nodaļu 3.2 Galvenie transporta koridori un infrastruktūra);
- **Dažādas kultūras, sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumu vietas**, kas piesaista gan novada viesus (t.sk. Pabažu ezers un estrāde, Lojas kultūras nams, Saulkrastu estrāde, Sējas Disku golfa parks, Pirts Muzejs, Saulkrastu Velosipēdu muzejs u.c.).

Kā nozīmīgākie **velomaršruti**, kas būtu īpaši saglabājami un attīstāmi tālāk, ir starptautiskie velomaršruti: 1) **Velomaršruta Eiro Velo 10 “Apkārt Baltijas jūrai”** posms, kas šķērso novada teritoriju maršrutā Lilaste – Bātdciems – Saulkrasti – Sēja (pa autoceļu P6 Raganas virzienā) un 2) **Velomaršruta Eiro Velo 13 “Dzelzs priekšgars”** posms, kas šķērso novada teritoriju maršrutā Lilaste – Bātdciems – Saulkrasti – Zvejniekiems.

	Īpaši aizsargājamās teritorijas, Natura 2000		Tūrisma magnētvieta
	Rīgas jūras līča piekraste		Tūrisma informācijas centrs
	Ainaviskais ceļš ar skatu punktiem		EuroVelo 10 un EuroVelo13 velomaršruti
	Kultūrvēsturiski nozīmīga vieta		Garais pārgājienu maršruts «Jūrtaka»
	Tūrisma magnētteritorija		Ūdenstūrisma teritorija

Attēls 10: Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašās teritorijas

Vadlinijas ar pamatprincipiem ainaviski vērtīgo, kultūrvēsturisko un citu īpašo teritoriju plānošanai un attīstībai:

1. Saglabāt unikālo Saulkrastu pilsētas, Saulkrastu pagasta un Sējas pagasta vietu identitāti, sekmējot tūrisma kā novada ekonomikā pamata attīstību visas sezonas garumā;
2. Plānojot novada telpisko attīstību, nodrošināt kultūrvēsturisko vērtību apzināšanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm (t.sk. arī to digitalizējot);
3. Nepieļaut ainavas daudzveidības un estētiskās kvalitātes samazināšanos, plānojot tālāku teritorijas attīstību, jāizstrādā novada ainavu tematiskais plānojums;
4. Attīstīt Saulkrastu pilsētu kā galveno tūrisma attīstības centru, veidojot vienotu un integrētu tūrisma piedāvājumu visa novada teritorijā, kā arī sekmējot jaunu tūrisma produktu un infrastruktūras attīstību (gan Latvijas, gan ārvalstu mērķauditorijai), nodrošināt esošo tūrisma magnētteritoriju attīstību un popularizēšanu.
5. Nodrošināt ainavisko ceļu (t.sk. skatu punktu un aleju) saglabāšanu.

3.5. Attīstības telpas un prioritāri attīstāmās teritorijas

Kā galvenās attīstības telpas, apkopojot nozīmīgākos telpiskās attīstības elementus, Saulkrastu novadā ir izdalītas:

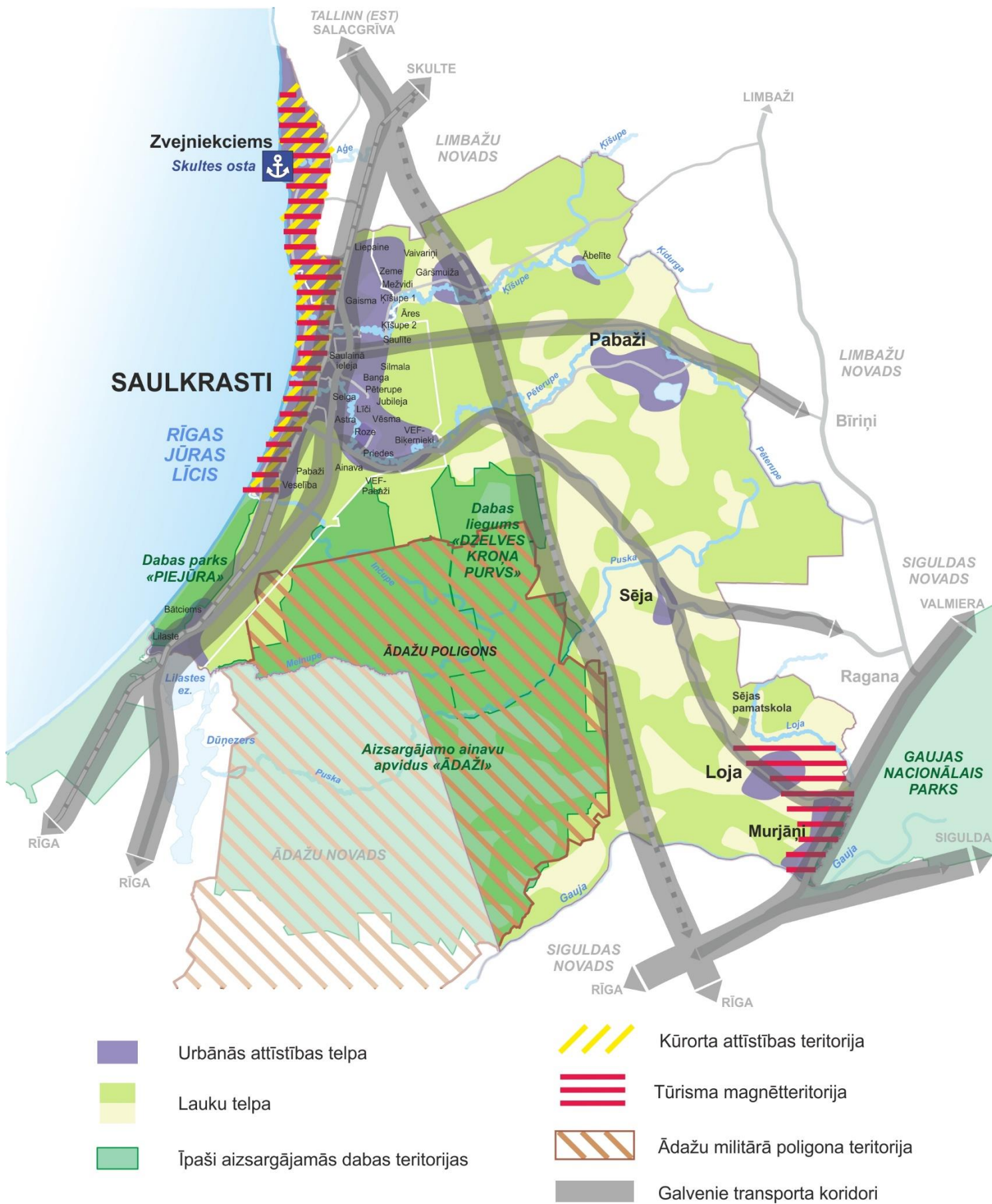
- Urbānās attīstības telpa (Saulkrastu pilsēta un visi ciemi),
- Lauku telpa (mežu un lauksaimniecības teritorijas),
- Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas;
- Kūrorta attīstības teritorija (Saulkrasti – Skulte);
- Tūrisma magnētteritorijas;
- Ādažu militārā poligona teritorija;
- Galvenie transporta koridori.

Ņemot vērā to, ka Saulkrastu novads ietilpst Rīgas metropoles areālā, kas definēta kā nacionālo interešu telpa Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam, būtiski turpināt sadarbību ar apkārtējām pašvaldībām, lai nodrošinātu koordinētu un integrētu telpisko attīstību.

Lai sekmētu stratēģisku Saulkrastu novada telpisko attīstību, noteiktas prioritāri attīstāmas teritorijas:

- **Saulkrastu pilsēta un tai pieguļošā funkcionālā teritorija** ar Zvejniekiem un vasarnīcu ciemiem, ņemot vērā jau faktisko reģionāla attīstības centra funkciju;
- **Rīgas jūras līča piekraste**, ņemot vērā to, ka Saulkrastu pludmale ir ļoti apmeklēta un piesaista lielas apmeklētāju plūsmas no Rīgas, Siguldas, Cēsu u.c. virzieniem, t.sk. nodrošināma piekrastes vides aizsardzība;
- **Skultes osta un tai pieguļošā teritorija**, kurā būtu sekmējama industriālās zonas / biznesa parka attīstība;
- **Satiksmes infrastruktūra** (visi esošie un plānotie transporta koridori, mobilitātes punkti, velosipēdu un gājēju ceļi), lai nodrošinātu iekšēju un ārējo novada sasniedzamību.

Ja nepieciešams, pašvaldība var izmantot pirkuma tiesības, lai nodrošinātu publiskās infrastruktūras un pakalpojumu, kā arī industriālo teritoriju attīstību uzņēmējdarbības sekmēšanai.

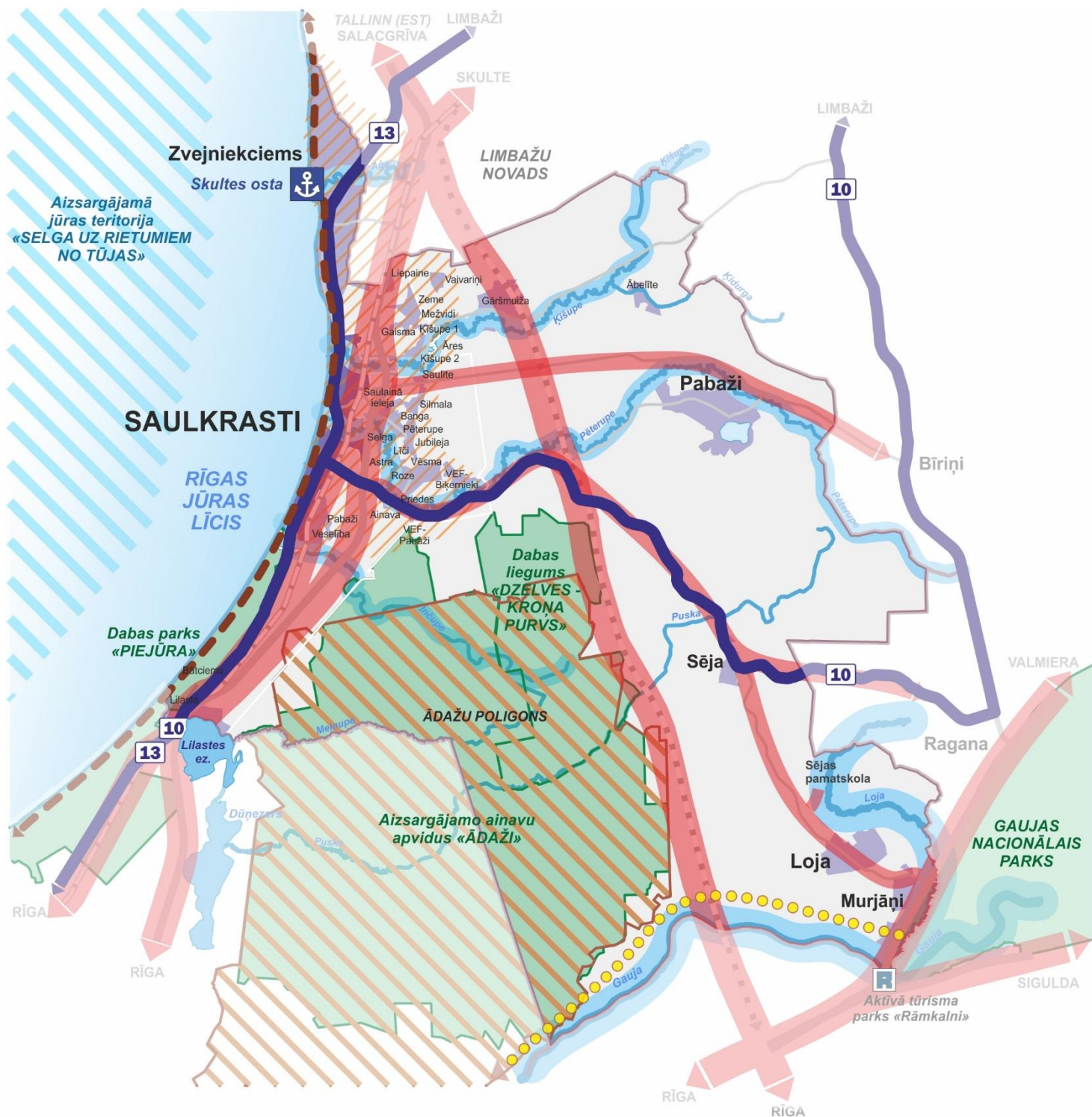
Attēls II: Galvenās Saulkrastu novada attīstības telpas

3.6. Funkcionālās sadarbības teritorijas

Saulkrastu novadam ilgtermiņā jāstiprina sadarbība ar jau esošajiem un potenciāli jauniem sadarbības partneriem (t.sk. citām pašvaldībām, uzņēmumiem, nevalstiskajām organizācijām u.c.), sekmējot dažādu jomu attīstību novadā, reģionā un plašākā mērogā (t.sk. ar Igauniju). Funkcionālo saišu stiprināšana vienlaicīgi sekmē arī izvirzīto stratēģisko mērķu un prioritāšu sasniegšanu.

Kopīgo interešu teritorija	Skaidrojums par nozīmīgākajām funkcionālajām saitēm un kopīgo interešu teritorijām un objektiem
Rīga	<ul style="list-style-type: none"> Darbavietas (iedzīvotāji no Saulkrastu novada brauc strādāt uz Rīgu), īpaši nozīmīgi <u>attīstīt mobilitāti gan ar Rīgu, gan Pierīgu</u> Tirdzniecības, sadzīves, veselības aprūpes, augstākā izglītības, kultūras u.c. pakalpojumi, kurus dodas saņemt Saulkrastu novada iedzīvotāji Rīgā
Limbažu novads	<ul style="list-style-type: none"> Skultes ciems (cieša funkcionālā sasaiste ar Saulkrastu novada teritoriju) un citi Saulkrastu novadam cieši pieguļošie ciemi (t.sk. ceļu un ielu, kā arī citas infrastruktūras attīstība). Kopīgi attīstāmi dažādi objekti, piemēram, veloceļš Zvejniekiems – Skulte – Kursiši – Tūja, Zvejniekiems – Skulte – Mandegas, Zvejniekiems – Skulte - Ziemeļblāzma, apgaismojuma izveide posmā no Zvejniekiema līdz Skultes ciematam, galvenās ielas Saulgriežu – Ambulances - E.Liepiņa iela un Aģes - Niedru ielas. Rīgas jūras līča piekraste un aizsargājamā jūras teritorija (Selga uz rietumiem no Tūjas) Esošie un perspektīvie (t.sk. Rail Baltica) transporta koridori (t.sk. savienojumu attīstība ar Skultes ostu, kas atrodas Saulkrastu novadā, piemēram, autoceļu maršrutā Saulkrasti – Vidriži – Straupe – Cēsis attīstība, lai sekmētu kravu plūsmu Skultes ostā un tās potenciāla attīstību Vidzemes reģiona attīstībā) Eiro Velo 10 un Euro Velo 13 maršruta attīstība
Siguldas novads	<ul style="list-style-type: none"> Gaujas nacionālais parks (t.sk. Gaujas un Lojas upes apsaimniekošana, ūdens tūrisma maršrutu attīstība) Atpūtas parks “Rāmkalni” (cieša sasaiste tūrismā ar Murjāņiem, Loju, Sēju) Esošie un perspektīvie (t.sk. Rail Baltica) transporta koridori Krimuldas vidusskola un tās sporta infrastruktūra (peldbaseins)
Ādažu novads	<ul style="list-style-type: none"> Rīgas jūras līča piekraste un aizsargājamā jūras teritorija (Selga uz rietumiem no Tūjas) Esošie un perspektīvie (t.sk. Rail Baltica) transporta koridori Nozīmīgs vietējo ceļu savienojums (gar Gauju, no Murjāņiem līdz Ādažiem) Aizsargājamo ainavu apvidus “Ādaži”, Ādažu poligons (t.sk. sadarbība ne tikai ar Ādažu novada pašvaldību, bet arī ar Aizsardzības ministriju, Nacionālo bruņoto spēkiem) Dabas parks “Piejūra” Lilastes ezers (atrodas Ādažu novada teritorijā, bet tam pieguļ Saulkrastu pagastā esošais Lilastes ciems) Euro Velo 10 un Euro Velo 13 maršruta attīstība
Rīgas metropoles areāls	<p>Visa veida sadarbība ar Rīgas metropoles areālā ietilpstošajām pašvaldībām, plānošanas reģioniem u.c. iesaistītajām pusēm, lai nodrošinātu šīs nacionālo interešu telpas integrētu attīstību saskaņā izvirzītajiem uzstādījumiem nacionāla un reģionāla līmeņa, kā arī citos attīstības plānošanas dokumentos, t.sk. lai attīstītu mobilitāti.</p>
Vidzemes plānošanas reģions	<p>Visa veida sadarbība ar Vidzemes plānošanas reģionu, tajā ietilpstošajām pašvaldībām u.c. teritorijas attīstībā iesaistītajām pusēm, lai nodrošinātu integrētu reģiona attīstību, kā arī atbalstītu Vidzemes plānošanas reģiona izvirzīto ilgtermiņa telpiskās attīstības uzstādījumu sasniegšanu (t.sk. sekmējot Vidzemes viedās specializācijas jomu attīstību).</p>

Līdzās nozīmīgākajām kopīgo interešu teritorijām un funkcionālām saitēm Saulkrastu novada sadarbība stiprināma ilgtermiņā ar apkārtējām un reģionā esošajām pašvaldībām arī citās jomās, kā arī attīstāma pārrobežu sadarbība.

	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, Natura 2000		EuroVelo 10 un EuroVelo13 velomaršruti
	Aizsargājamā jūras teritorija		Garais pārgājienu maršruts «Jūrtaka»
	Ādažu militārā poligona teritorija		Ūdenstūrisma teritorija
	Saulkrastu pilsētas funkcionāli saistītā teritorija		Galvenie transporta koridori
			Nozīmīgs vietējo autoceļu savienojums

Attēls 12: Funkcionālās sadarbības (kopīgo interešu) teritorijas

Pasūtītājs: Saulkrastu novada pašvaldība
Projekta izstrādes speciālisti: Kristīne Zaķe
Kontakti: Raiņa iela 8, Saulkrasti, Saulkrastu novads, LV-2160,
pasts@saulkrasti.lv, +371 67142530, www.saulkrasti.lv

Izpildītājs: SIA "Reģionālie projekti"
Projekta izstrādes komanda: Laura Dimitrijeva, Jānis Ozols, Līna Dimitrijeva,
Ivo Narbutis, Laine Šildere, Sanita Fazilova u.c.
Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 2, Rīga, LV – 1045, tel.: +371 67320809,
birojs@rp.lv, www.rp.lv

